

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ได้ในบทที่ 3 ทั้งหมด มาอภิปรายผลจากการทำวิจัยในครั้งนี้ ตามการวิเคราะห์ผลทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์เพื่อศึกษาดูว่าเด็กไทยในกรุงเทพมหานคร มีความกลัวเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง จัดกลุ่มได้กี่กลุ่ม ที่ใช้ Factor Analysis ในการช่วยวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์เพื่อศึกษาดูความแตกต่างของเพศ และอายุทางด้านปริมาณความกลัวของเด็กไทยที่ใช้ Two-Way ANOVA ในการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์เพื่อศึกษาดูความแตกต่างของเพศ และอายุทางด้านสิ่งที่เด็กไทยกลัว ที่ใช้ Discriminant Analysis ช่วยในการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ เพื่อศึกษาดูว่าความกลัวอะไรที่เด็กไทยกลัวกันมากที่สุด ที่ใช้ Frequency Distribution มาวิเคราะห์

ผลการวิจัยที่ได้ดังกล่าวทั้งหมด จะเป็นผลการศึกษาความกลัวปกติในเด็กและวัยรุ่นของไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ยังไม่ใช่ผลการศึกษาของเด็กไทยในประเทศทั้งหมด ซึ่งผลการศึกษาเด็กไทยในกรุงเทพมหานครนี้ จะนำไปเปรียบเทียบในระดับต้น กับผลการวิจัยของ Gullone และ King ในปี 1992 และ 1993 ที่ทำการสำรวจวิจัยกับเด็กออสเตรเลียในเมือง Victoria จำนวน 918 คน เช่นเดียวกันด้วย โดยผลของการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาการจัดกลุ่มความกลัวของเด็กไทย

จากผลของการทำ Factor Analysis ทำให้พอจะทราบได้ว่า ความกลัวปกติของเด็กไทยในกรุงเทพมหานคร จัดเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 5 กลุ่มด้วยกันซึ่งความกลัวหลัก ๆ ของเด็กไทย ก็คือ

- 1) กลัวเกี่ยวกับความตาย
- 2) กลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ
- 3) กลัวผี (หรือสิ่งที่น่าหวาดกลัว)
- 4) กลัวเกี่ยวกับทางด้านจิตใจ ทางสังคม
- 5) กลัวถูกลงโทษ

เด็กไทยในกรุงเทพมหานครกลัวเกี่ยวกับ 5 เรื่องใหญ่ ๆ นี้ (ชื่อเต็มของปัจจัยทั้ง 5 แสดงในบทที่ 3) ซึ่ง 5 เรื่องหลัก ๆ นี้ จะมีสิ่งที่กลัวเกี่ยวกับความตายมีจำนวนสิ่งมากที่สุด (ใน 80 ข้อ เป็นปัจจัยที่ 1 23 ข้อ ซึ่งข้อกระทงเหล่านี้ส่วนหนึ่งก็มาจากคำตอบในการสัมภาษณ์ของเด็กเองด้วย) สิ่ง que เด็กกลัวเกี่ยวกับความตาย ก็มักเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความตาย หรือ อาจทำให้ถึงตายได้ หรือเป็นเพียงแค่ว่า ทำให้เกิดอันตราย ซึ่งก็มักเป็นอันตรายที่ค่อนข้างร้ายแรงและอาจทำให้ถึงแก่ชีวิต บางครั้งก็เกี่ยวกับการกลัวโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ดังเช่นโรคที่กำลังระบาดอยู่ในยุคปัจจุบัน (เอ็ดส์ ไข้หวัดนก ซาร์) ซึ่งนอกจากโรคระบาดนี้ โรคอื่น ๆ เช่น มะเร็ง เบาหวาน โรคหัวใจ ก็เป็นคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็ก (ในชั้น Pilot Study) เช่นกัน (แต่รวมอยู่ในข้อกระทงเดียวกันเกี่ยวกับโรคภัยทั้งหมด)

ความกลัวกว้าง ๆ ที่ถ้าเกิดขึ้นก็ทำให้เกิดการตายกันเป็นจำนวนมาก เช่น สงคราม นิวเคลียร์ น้ำท่วมโลก ก็เป็นความกลัวของเด็กเช่นกัน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็กในยุคปัจจุบัน (โดยเฉพาะเด็กไทย) ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เด็กกลัว เช่น ดึกดึ่ม นักเรียนตีกัน เหตุการณ์ในสามจังหวัดภาคใต้ สึนามิ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งในข้อกระทงความกลัวที่เด็กส่วนมากตอบว่ากลัว (จากการคิดข้อกระทงในชั้น CITC ซึ่งข้อกระทงที่ไม่ใช่ความกลัวของเด็กส่วนมาก หรือไม่เกี่ยวข้องกับความกลัว ก็มักจะหลุดไปตั้งแต่ในชั้นการทำ CITC เช่น ข้อกระทง แมลงสาบ หรือ แมลงสวงาม เช่น ผีเสื้อ ดังนั้น ข้อกระทงที่ผ่านการคิดในชั้นตอนการทำ CITC ก็น่าจะพอกล่าวได้ว่าเป็นความกลัวที่เป็นความกลัวปกติ (Normal Fear) ในระดับหนึ่ง และเป็นความกลัวของเด็กส่วนมากที่กลัวกันและเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อกระทง "การสอบเข้าโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยไม่ได้" ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะเป็นหนึ่งในข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ในชั้น CITC กลับไม่ผ่าน อาจเป็นเพราะว่า การกลัวการสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ (หรือที่เด็กมักเรียกว่า กลัวเอ็นที่ไม่ติด) มักเป็นความกลัวของเด็กเพียงแค่ว่าเด็กวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ไม่ใช่ความกลัวของเด็กส่วนมากทั้งหมด (ที่มีตั้งแต่อายุ 7-18 ปี) ข้อนี้จึงไม่ผ่านตั้งแต่การทำ CITC หรือข้อกระทง การออกหัก การไม่มีเงินใช้ เงินหมด ก็จะไม่ผ่านเช่นกัน เป็นสิ่งที่น่าสังเกตอีกว่า "หนู" ก็เป็นข้อกระทงที่ไม่ผ่านเช่นกัน แต่ข้อกระทงสัตว์

น้ำ กลับผ่าน CIRC อาจเป็นเพราะ ข้อกระทงสัตว์น้ำ มีการรวมทั้ง ปลิง แมงกะพรุน ซึ่งเด็กที่กลัว สัตว์น้ำเหล่านี้เป็นได้ทั้งหญิงทั้งชายทุกวัย แต่หนูอาจมีเพียงแค่ผู้หญิงที่กลัว เด็กที่กลัวสัตว์น้ำจึงมี จำนวนในภาพรวมมากกว่าเด็กที่กลัวหนู ดังนั้น ข้อกระทงหนูจึงไม่ผ่าน แต่ข้อกระทงสัตว์น้ำผ่าน แต่อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์ CIRC อาจไม่สามารถบอกผลเช่นนี้ได้ 100% เพราะอาจมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องในทีนี้เป็นการอภิปรายเพียงความเป็นไปได้เท่านั้น)

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อกระทงความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย ซึ่งส่วนมากจะเป็น ความตายหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตัวเองแล้ว จะมีข้อกระทงเพียงข้อเดียวที่เกี่ยวข้องกับการตายหรืออันตรายของผู้อื่น ซึ่งก็คือ "การประสบอุบัติเหตุร้ายแรงของคนในครอบครัว" ที่เป็นข้อกระทงที่เด็กก็กลัวกันมาก (โดยจะเห็นชัดในผลจาก "ความกลัวที่พบมากที่สุด" หรือ Most Common Fears) แสดงว่าการกลัวเกี่ยวกับการตายของเด็กนี้ ก็จะรวมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการตาย ทั้งของตนเอง ของคนในครอบครัว ของคนอื่น ๆ ในสังคม หรือในโลก (สงคราม, น้ำท่วมโลก) อาจ เพราะความตายของคนอื่น ๆ (โดยเฉพาะคนใกล้ชิด) ก็มีผลต่อความรู้สึกกลัวของเด็กอย่างรุนแรง เช่นกัน

ส่วนสิ่งที่ไม่น่าไว้ใจ ที่เด็กไทยในกรุงเทพมหานครกลัว หลัก ๆ ก็จะกลัวเกี่ยวกับคนที่ไม่น่าไว้ใจ เช่น คนที่มีท่าทีแปลกๆ คนแปลกหน้า คนโรคจิต ใจ ซึ่งก็อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมในสังคมเมืองของเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกกลัว สัตว์ต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่ไม่น่าไว้ใจที่เด็กกลัวหรือไม่อยากเข้าใกล้ เช่น สัตว์หรือแมลงอันตราย อย่าง เสือ สิงโต ผึ้ง ตะขาบ งู หรืออาจจะเป็นสัตว์ที่ไม่อันตราย แต่ก็ไม่น่าเข้าใกล้ อย่าง หนอน กิ้งกือ ปลิง แมงกะพรุน สิ่งที่ไม่น่าไว้ใจอื่น ๆ ที่กรวมอยู่ในปัจจัย (กลุ่ม) เดียวกันนี้ ก็คือ ไฟ พาร์ธอง พ้าผ่า ซึ่งเด็กก็อาจรู้สึกกลัว สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรระวังตัว เช่นเดียวกับการต้องไปพบคนไม่รู้จักเป็นครั้งแรกเช่นกัน

ปัจจัยการกลัวผี หรือสิ่งที่น่าหวาดกลัว โดยหลักแล้ว ข้อกระทงในกลุ่มหรือปัจจัยนี้ที่เห็นชัด จะเป็นความกลัวต่าง ๆ ในสิ่งที่เกี่ยวกับผี สิ่งลึกลับ หรือ สิ่งน่าหวาดกลัว อย่างบ้านผีสิงศพ ป่าช้า ความมืด ยักษ์ ปีศาจ เลือด เป็นต้น ซึ่งในกลุ่มนี้ก็จะรวมสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผี แต่น่าจะให้ความรู้สึกหวาดกลัวหรือไม่สบายใจ คล้ายกับการหวาดกลัวหรือไม่สบายใจเพราะกลัวผี เช่นเดียวกัน เช่น กลัวฝันร้าย กลัวการอยู่คนเดียว กลัวจิ้งจก ตุ๊กแก การเห็นคนเจ็บคนตาย หรือแม้กระทั่งสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกหวาดเสียว เช่น ความสูง บันจี้จัมพ์ เรือไวกิ้ง การอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ก็อาจเกิดความรู้สึกหวาดกลัวหรือไม่สบายใจได้ แต่จะเห็นว่าปัจจัยนี้ที่เด็กกลัวหลัก ๆ จะเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับผีทั้งนั้น อาจเป็นเพราะเป็นงานวิจัยที่ทำในเด็กและวัยรุ่น การกลัวผีจึง

เป็นสิ่งที่เห็นชัดในปัจจุบันนี้ หากเปลี่ยนการทำวิจัยเป็นในผู้ใหญ่ตอนต้น หรือผู้ใหญ่ในวัยกลางคน ก็น่าจะให้ผลการวิจัยในปัจจุบันนี้ที่ต่างไป

สิ่งที่เด็กกลัวหลัก ๆ อีกอย่าง เป็นความกลัวที่เกี่ยวกับทางด้านจิตใจเกี่ยวกับในสังคม โดยจะรวมถึงความล้มเหลวพ่ายแพ้ต่าง ๆ ด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กจากสังคมแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น จากเพื่อน จากผู้อื่น ก็มีผลต่อความรู้สึกกลัวหรือกดดันในจิตใจของเด็ก (Psychic Stress) ได้ เช่น การถูกล้อเลียนให้อาย การถูกมองในแง่ไม่ดี ถูกตำหนิจากผู้อื่น ถูกมองว่าโง่ ความกลัวเหล่านี้เป็นความกลัวที่เด็กมีต่อมุมมองจากสังคมของตนที่จะมองเข้ามายังตัวเด็ก เป็นความกลัวว่าอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม แม้กระทั่งการล้มเหลว การพ่ายแพ้ เช่น การสอบตก การทำผิด เด็กก็อาจกลัวเพราะเพื่อนหรือคนอื่น ๆ ในสังคมที่เด็กอยู่ ก็อาจจะมีมุมมองต่อเด็กในแง่ลบ หากมีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น จึงทำให้เด็กกลัวหรือกังวลและเกิดภาวะกดดันในจิตใจ ต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากความล้มเหลวพ่ายแพ้ของตนจากคนในสังคม

นอกจากนี้ ความกลัวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนในสังคม เช่น กลัวโดนหลอก หรือ กลัวอ้วน กลัวสิวขึ้น กลัวจะไม่สวย ไม่หล่อ หรือกลัวหลงทาง กลัวพลัดหลงในฝูงชน โดยเฉพาะถ้าเกิดขึ้นในเด็กโต หรือ วัยรุ่น ก็อาจจะมีผลทำให้เด็กกลัวหรือกังวลถึงมุมมองของสังคมที่จะมีต่อตน หากตนอ้วน ไม่สวย หรือแม่หลงทาง ข้อต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยของข้อกระทงความกลัวของเด็กไทย

ความกลัวสุดท้ายของเด็กไทยที่จัดกลุ่มได้ คือ เด็กกลัวการถูกลงโทษ โดยเฉพาะถ้าเชื่อมโยงเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ไม่ว่าจะป่พอดู แม่ดู พ่อตี แม่ตี ครูดู โรงเรียนลงโทษ เกือบทุกข้อจะเกี่ยวกับการถูกลงโทษเป็นหลักทั้งสิ้น (จากการสัมภาษณ์ในชั้น Pilot Study จะมีความกลัวบางข้อ เช่น กลัวถูกญาติผู้ใหญ่ อย่งงู ยา ตา ยาย น้ำ อา พี่ ลงโทษด้วย แต่มีจำนวนไม่ผ่านในชั้นนับจำนวนความถี่ (tally) ไม่น้อยกว่า 5 ในชั้นการคัดเลือกข้อกระทง) หรือแม้กระทั่งข้อกระทงกลัวพ่อแม่ทะเลาะกัน กลัวพ่อแม่แยกกันอยู่ ก็มีจุดเชื่อมโยงให้เห็นถึงข้อกระทง ในปัจจุบันนี้ว่า นอกจากเด็กกลัวถูกลงโทษแล้ว การถูกลงโทษต่างๆอาจเชื่อมโยง (link) ไปถึงสิ่งเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ถ้าถูกโรงเรียนไล่ออก หรือถูกครูเรียกพ่อแม่มาพบแล้ว ก็อาจทำให้พ่อแม่หรือคนในครอบครัวผิดหวังหรือเสียใจได้ และในระหว่างข้อกระทงลงโทษต่าง ๆ กับข้อกระทงพ่อแม่ทะเลาะกัน ที่ถูกจัดให้อยู่ในปัจจุบันเดียวกัน ก็อาจเพราะมีบางอย่างที่ทั้งสองข้ออาจเหมือนกัน คือ เกี่ยวกับครอบครัว นั่นเอง ดังนั้นก็อาจพอเห็นภาพได้ว่า ความกลัวของเด็ก นอกจากจะเกี่ยวข้องกับคนอื่นในสังคมนอกตัวเด็กแล้ว ก็ยังมีความกลัวที่เกี่ยวข้องกับคนในครอบครัว คนใกล้ชิดของเด็กด้วย

ความกลัวต่าง ๆ ของเด็กไทยในกรุงเทพมหานครที่จัดกลุ่มได้ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัย ความกลัวที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งในความเป็นจริงก็อาจจะยังไม่ครอบคลุมถึงความกลัวปกติ ทั้งหมดจริงๆของเด็กไทยในกรุงเทพมหานคร โดยอาจจะมีความกลัวอื่นๆ ที่นอกเหนือจากนี้ และมากกว่านี้อีกก็เป็นได้ แต่ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยก็ได้พยายามทำการวิจัยให้ครอบคลุมความกลัวปกติทั้งหมดของเด็กไทยในกรุงเทพมหานครให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่อนำความกลัวที่จัดกลุ่มได้ของเด็กไทยไปเปรียบเทียบกับผลการจัดกลุ่มความกลัวของ Gullone และ King (1992,1993) ในประเทศออสเตรเลีย ที่ทำการวิจัยคล้ายกัน แต่ใช้เครื่องมือที่ต่างกัน (ในออสเตรเลียใช้ FSSC-II ในไทยของผู้วิจัยใช้ "แบบสำรวจความกลัวสำหรับเด็กและวัยรุ่นไทย" มีรายละเอียดและจำนวนข้อของข้อกระทงที่ต่างกัน แต่ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างที่คล้ายกัน) ผลการจัดกลุ่มความกลัว หรือการทำ Factor Analysis ของ Gullone และ King พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ของความกลัวของเด็กและวัยรุ่นในออสเตรเลีย ได้แก่ **ปัจจัยที่ 1 "การกลัวความตายและสิ่งที่เป็นอันตราย"**, **ปัจจัยที่ 2 "การกลัวสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้"**, **ปัจจัยที่ 3 "การกลัวความล้มเหลว พ่ายแพ้และการถูกตำหนิติเตียน"**, **ปัจจัยที่ 4 "การกลัวสัตว์"**, และ **ปัจจัยที่ 5 "การกลัวภาวะที่กดดันทางจิตใจ และการกลัวแพทย์"** (ผู้วิจัยแสดง ข้อกระทงทั้ง 75 ข้อ และการจัดเข้า เป็นปัจจัยทั้ง 5 ของข้อกระทงทั้ง 75 ข้อของ FSSC-II นี้ ไว้ในภาคผนวก จ. ด้วย เพื่อการเปรียบเทียบที่เห็นชัดเจนขึ้น)

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลการจัดกลุ่มความกลัวของเด็กไทยและเด็กออสเตรเลียแล้วพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ที่ได้มีความคล้ายกัน แต่ต่างกันตรงการจัดกลุ่มของข้อกระทงเข้าปัจจัย ถ้าเปรียบเทียบเป็นรายปัจจัย และข้อกระทงในแต่ละปัจจัย จะพบว่า ปัจจัยที่ 1 ของเด็กไทย "การกลัวความตาย และสิ่งที้อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต" กับปัจจัยที่ 1 ของเด็กออสเตรเลียจะคล้ายคลึงกัน ข้อกระทง ในปัจจัยส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับความตายและสิ่งที่เป็นอันตรายคล้ายๆ กัน เพียงแต่พบว่าข้อกระทง "ฆาตกร" "ไฟ" "ไฟป่า" "ปลาฉลาม" "เสือ" ของออสเตรเลียจะอยู่ในปัจจัยที่ 1 นี้ แต่ในของไทยจะพบข้อเหล่านี้รวมอยู่ในปัจจัยที่ 2 การกลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ

ปัจจัยที่ 2 "การกลัวสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้" ของออสเตรเลีย พอจะเทียบได้กับปัจจัยที่ 3 "การกลัวผี สิ่งที่ทำให้เกิดความหวาดกลัว หวาดเสียว หรือไม่สบายใจ" ของไทย ข้อกระทง หลาก ๆ ข้อของปัจจัยนี้ในออสเตรเลีย เช่น "ผี" "บ้านที่มีผี" "ศพคนตาย" "การอยู่คนเดียว" "การฝันร้าย" "เลือด" "ความมืด" จะคล้ายกับของไทย แต่ของไทยจะเป็นข้อกระทงที่เกี่ยวกับผีโดยตรง และชัดเจนกว่าในออสเตรเลีย เพราะในปัจจัยนี้ของออสเตรเลียจะมีข้อกระทงอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย มาก เช่น "การหลงทาง" "คนแปลกหน้า" "คนเมา" "การถูกรังแก ถูกข่ม" "การถูกขัง" "การนั่งเครื่องบิน" และมีข้อกระทงที่เกี่ยวกับผีเพียงเล็กน้อย (3-4 ข้อ) ไม่ใช่ข้อกระทงส่วนใหญ่ Gullone

และ King จึงกำหนดชื่อหรือตั้งชื่อปัจจัยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผีโดยตรง แต่เป็นภาพรวมของข้อกระทงต่างๆในปัจจัย แต่ในของไทย ปัจจัยที่ 3 มีข้อกระทงส่วนมากที่จะเกี่ยวกับผีเป็นหลัก และชัดเจนกว่า การตั้งชื่อจึงต่างกัน แม้ข้อกระทงหลายข้อจะคล้ายกันก็ตาม และในของเด็กไทย ข้อกระทง “คนแปลกหน้า” “คนเมา” “คนที่หน้าตาทำทางไม่น่าไว้ใจ” จะไปอยู่ในปัจจัยที่ 2 (สิ่งที่ไม่น่าไว้ใจ) โดยตรงแทน

ปัจจัยที่ 2 “การกลัวคน สัตว์หรือสิ่งที่ไม่น่าไว้ใจ” ของไทย จะเทียบหลาย ๆ ข้อได้คล้ายกับปัจจัยที่ 1 (“การกลัวความตายและสิ่งที่เป็นอันตราย”) ปัจจัยที่ 2 (“การกลัว สิ่งที่ไม่อาจรู้ได้”) และปัจจัยที่ 4 (“การกลัวสัตว์”) ของออสเตรเลีย รวม ๆ กัน เช่น ข้อกระทง “ฆาตกร” “คนแปลกหน้า” “ปลาชลาม” “งู” “ไฟ” จะอยู่ในปัจจัยทั้ง 3 ของออสเตรเลีย แต่จากการจัดกลุ่มความกลัวของเด็กไทย ข้อต่าง ๆ ทั้งหมดเหล่านี้จะรวมอยู่ในปัจจัยเดียวกัน เป็นสิ่งที่ไม่น่าไว้ใจ

ปัจจัยที่ 3 และ 5 ของออสเตรเลีย (“การกลัวความล้มเหลวพ่ายแพ้ และการถูกดำเนินคดี”) และ “การกลัวภาวะที่กดดันทางจิตใจ และการกลัวแพทย์”) จะคล้ายกับปัจจัยที่ 4 และ 5 ของไทย (“การกลัวภาวะกดดันทางจิตใจ การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้” และ “การกลัวการถูกดำเนินคดีเตียน หรือ ลงโทษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนในครอบครัว”) แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดของการตีความหมายของปัจจัย และการถูกจัดเข้ากลุ่ม (ค่า Factor loading) ของข้อกระทงในแต่ละปัจจัย

ข้อกระทงในปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย (ล้มเหลวพ่ายแพ้และถูกดำเนินคดีเตียน) จะถูกแยกออกไปอยู่ในปัจจัยที่ 4 (ล้มเหลวพ่ายแพ้) และ 5 (ถูกดำเนินคดีเตียน) ของไทย และปัจจัยที่ 5 ของออสเตรเลีย (ภาวะกดดันทางจิตใจ) ก็จะใกล้เคียงกันกับปัจจัยที่ 4 ของไทย (ภาวะกดดันทางจิตใจ และการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม) แต่เมื่อดูในรายละเอียดของข้อกระทงแล้ว จะพบว่า ปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย จะรวมทุกข้อกระทงที่เกี่ยวกับการล้มเหลวพ่ายแพ้ และถูกดำเนินคดีเตียน ลงโทษ โดยมีทั้งข้อกระทงที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับครอบครัว จะอยู่รวมกัน เช่น ข้อกระทง “การถูกพ่อลงโทษ” “การถูกพ่อแม่ดู ด่า ดำเนินคดีเตียน” “การสอบตก” “การทำผิด” ของออสเตรเลีย ก็จะอยู่รวมกัน แม้กระทั่งข้อกระทง “การทะเลาะกันของพ่อแม่” “การหย่าร้าง หรือ การแยกกันอยู่ของพ่อแม่” ของออสเตรเลียก็จะรวมอยู่ในปัจจัยที่ 3 เดียวกัน แต่ในไทยจะพบการจัดกลุ่มแยกกันของข้อกระทงที่มีนัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว กับข้อกระทงที่ไม่เกี่ยวข้องกับครอบครัว (ปัจจัยที่ 5 และ ปัจจัยที่ 4 ของไทยตามลำดับ) ในข้อกระทงเหล่านี้แทน

และในปัจจัยที่ 5 ของออสเตรเลีย ข้อกระทงที่เกี่ยวกับภาวะกดดันในจิตใจจะมีความหมายใกล้เคียงกับข้อกระทงการกลัวภาวะกดดันทางสังคมในปัจจัยที่ 4 ของไทย (เช่น

ข้อกระทงของออสเตรเลีย “การเสียเพื่อน” “การไม่มีเพื่อน”) แต่ของไทยข้อกระทงจะเกี่ยวกับการกอดันจิตใจในทางที่เกี่ยวข้องกับสังคมโดยตรงมากกว่าของออสเตรเลีย และของไทยจะไม่มีข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับการกลัวแพทย์ รวมอยู่ในปัจจุบันนี้เหมือนของออสเตรเลีย (เช่น ของออสเตรเลีย จะมีข้อกระทง “การไปหาหมอ” “การต้องไปโรงพยาบาล” “การถูกฉีดยา”)

กล่าวโดยสรุปก็คือปัจจัยที่ 3 และ 5 ของออสเตรเลีย กับปัจจัยที่ 4 และ 5 ของไทย จะมีข้อกระทงหลัก ๆ โดยรวมแล้วคล้าย ๆ กัน แต่จะถูกตีความในมุมมองที่ต่างกัน โดยของไทยจะมีนัยความหมายของครอบครัวกับของสังคมภายนอกทั่วไป รวมอยู่ในการจัดกลุ่มข้อกระทงด้วย แต่ในของออสเตรเลีย ไม่มีนัยความหมายใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ดังนั้น จึงจะเห็นว่า ในของไทย การถูกลงโทษ จากครอบครัว และที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว จะอยู่ในปัจจัยเดียวกัน ส่วนภาวะกอดันจิตใจทางสังคม กับความล้มเหลวพ่ายแพ้ ที่อาจเป็นเหมือนการถูกตัดสินลงโทษจากทางสังคมจึงอยู่ในปัจจัยเดียวกันในการจัดกลุ่มของไทย

เมื่อดูในภาพรวมโดยรวมแล้ว ถึงแม้ว่ารายละเอียดของข้อกระทงของแบบสำรวจที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 2 และการตีความหมายของปัจจัย จะมีความต่างกันไปบ้าง แต่โดยหลักแล้ว การจัดกลุ่มเป็นปัจจัยต่าง ๆ ก็ยังค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกันในหลายส่วน ซึ่งปัจจัยหรือกลุ่มที่จัดได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) นี้ นอกจากจะทำให้ทราบว่า ความกลัวของเด็กไทยจัดเป็นกลุ่มได้กี่กลุ่มแล้ว ยังสามารถทำให้ทราบว่าโครงสร้างของ “แบบสำรวจความกลัวสำหรับเด็กและวัยรุ่นไทย” ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มหรือโครงสร้างอย่างไร และแต่ละโครงสร้างประกอบด้วยข้อกระทงอะไร ซึ่งสิ่งนี้สามารถจะแสดงให้เห็นถึง ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548ข; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยผลการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) แสดงให้เห็นว่า ข้อกระทงต่าง ๆ (ของไทย) ที่สัมภาษณ์ได้มา เมื่อนำไปสร้างเป็นแบบสำรวจและนำไปใช้จริงแล้ว ผลการจัดกลุ่มของข้อกระทงต่าง ๆ เหล่านั้นก็ชัดเจน สามารถให้ความหมายของปัจจัย (ซึ่งก็คือ การกำหนดชื่อ หรือ ตั้งชื่อให้ปัจจัย) ได้ค่อนข้างชัดเจนเป็นไปในทางเดียวกันกับข้อกระทงต่าง ๆ ในปัจจัยนั้น ๆ และข้อกระทงต่าง ๆ ในปัจจัยเดียวกันก็มีความสัมพันธ์กันไปในทางเดียวกันกับปัจจัยค่อนข้างสูงด้วย (ค่า Factor Loading)

นอกจากผลการทำ Factor Analysis จะทำให้เห็นว่าข้อกระทงในแบบสำรวจของไทยเอง มีการจัดกลุ่มปัจจัยในตัวเองชัดเจนแล้ว เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการจัดกลุ่มปัจจัยของเครื่องมือ FSSC-II ที่ใช้ในออสเตรเลีย ซึ่งได้ผ่านการตรวจคุณภาพว่ามีความตรง และความเที่ยงของเครื่องมือที่ค่อนข้างดีแล้ว ในการเปรียบเทียบในระดับต้น (การเปรียบเทียบคุณภาพระหว่าง 2

เครื่องมือ อย่างแท้จริง ต้องนำมาหาความสัมพันธ์ หรือ Correlation กัน ในการใช้พร้อมๆ กัน) ก็พบว่า ถึงแม้แบบสำรวจของไทยที่มีข้อกระทงที่ได้เพิ่มเติมนอกเหนือจาก FSSC-II มากมายหลายข้อกระทง (เพราะเกิดจากการสัมภาษณ์เด็กไทยเพิ่มเติม) และมีข้อกระทงเดิมของ FSSC-II รวมอยู่ด้วย แต่ก็มีการปรับเปลี่ยนคำหรือ Reword และดัดแปลง รวมข้อ-แยกข้อกระทงที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ และข้อกระทงจาก FSSC-II มากมาย (โดยข้อกระทงของไทยที่ยังเหมือนกับ FSSC-II โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ มี 11 ข้อ) แต่ก็ยังพบว่าการจัดกลุ่มเป็นปัจจัยทั้ง 5 ของทั้ง 2 แบบสำรวจ ก็ยังมีความคล้ายคลึงกันในหลาย ๆ ส่วน โครงสร้างของแบบสำรวจคล้ายกันหลายอย่าง และเห็นได้ชัดว่า ปัจจัยที่ 1 “การกลัวความตาย และสิ่งที่อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต” ของทั้ง 2 เครื่องมือให้ผลเหมือนกัน ดังนั้นจึงอาจจะพอกล่าวได้ว่า “แบบสำรวจความกลัวสำหรับเด็กและวัยรุ่นไทย” นี้ ค่อนข้างมีความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ทั้งจากผล Factor Analysis ของแบบสำรวจในการวิจัยครั้งนี้เอง และจากการเปรียบเทียบในระดับต้นกับ FSSC-II

ถึงแม้โครงสร้างหลายอย่างในแบบสำรวจทั้ง 2 จะคล้ายกัน แต่ก็ยังมีความแตกต่างกันหลายส่วนในการจัดปัจจัยความกลัวของเด็กไทยกับเด็กออสเตรเลีย โดยเฉพาะการตีความในการให้ความหมายของปัจจัย (ตั้งชื่อปัจจัย) นั้นอาจเป็นเพราะวัฒนธรรม (Culture) ของไทย (สังคมตะวันออก) กับออสเตรเลีย (สังคมตะวันตก) หลาย ๆ อย่างมีความต่างกัน มุมมองและความรู้สึกของเด็กไทยที่มีในความกลัวต่าง ๆ จึงต่างกับกับเด็กออสเตรเลีย แม้จะเป็นข้อกระทงชนิดเดียวกันก็ตาม ดังนั้น วัฒนธรรม ซึ่งมีผลต่อความคิดความเข้าใจ และความรู้สึกของเด็ก จึงทำให้ผลการทำ Factor Analysis หรือผลการจัดปัจจัยความกลัวต่าง ๆ ที่ได้ จึงแตกต่างกันไปตามมุมมองของเด็กที่มีต่อความกลัวนั้น และทำให้การตีความของความหมายที่ได้ต่างกัน

เช่น ข้อกระทง การที่พ่อแม่ทะเลาะกัน หรือนายาร่างกัน เด็กออสเตรเลีย อาจจะมีความรู้สึกเกี่ยวข้องกับความผิดหวัง การล้มเหลวพ่ายแพ้ และถูกดำเนินคดี (อยู่ในปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย) แต่ในเด็กไทย อาจจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับ การถูกลงโทษ (จากครอบครัว) หรือเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวโดยตรงแทน (อยู่ในปัจจัยที่ 5 ของไทย)

หรือ เช่น ข้อกระทงที่เกี่ยวกับการถูกส่งไปหาครูใหญ่ ในเด็กออสเตรเลียก็อยู่ปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย (การล้มเหลวและการถูกดำเนินคดี) แต่ของไทยจะอยู่ปัจจัยที่ 5 (การถูกลงโทษ และเกี่ยวกับครอบครัว) ซึ่งมีจุดเชื่อมโยง (link) เกี่ยวกับครอบครัวอีกเช่นกัน การที่การจัดกลุ่มของไทยมีข้อกระทงหรือมีปัจจัยที่มีนัยเกี่ยวข้องกับครอบครัวชัดเจนกว่าของออสเตรเลีย ก็อาจจะเป็นเพราะวัฒนธรรมของไทย ที่การอยู่เป็นครอบครัว การให้ความสำคัญกับครอบครัว หรือความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่-ลูกในครอบครัวของคนไทย มีวัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมที่

เกี่ยวกับความเป็นครอบครัวมากกว่าทางออสเตรเลียที่เป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่มีความต่างคนต่างอยู่ (Individual) เป็นส่วนตัวกันมากกว่า ความกลัวของเด็กไทยหลาย ๆ อย่างจึงมักจะเชื่อมโยงกับครอบครัวมากกว่าของเด็กออสเตรเลีย

ความสำคัญของครอบครัวในสังคมไทยนั้น มีการนำเสนออย่างชัดเจนในงานวิจัยของรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ที่ทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพัฒนาการแบบองค์รวม และพัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กไทยในภาพรวมของทั้งประเทศ ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูในด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม-จริยธรรมของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม-จริยธรรมของเด็กไทยทุกวัย (อายุ 1-18 ปี) รวมทั้งความอบอุ่นในครอบครัว ก็มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการในด้านนี้ของเด็กไทยด้วยเช่นกัน (ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ, 2547) ดังนั้นจึงอนุมานได้ว่า ความกลัวซึ่งจัดเป็นพัฒนาการทางอารมณ์ชนิดหนึ่งของเด็ก (Plutchik, 1994) โดยเฉพาะในเด็กไทย มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันกับการอบรมเลี้ยงดูและความอบอุ่นของครอบครัว ดังนั้นจึงอาจทำให้การวิเคราะห์ปัจจัย หรือ การจัดกลุ่มความกลัวของเด็กไทย มีนัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวอย่างเห็นได้ชัดเจน

นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าการศึกษาความกลัวปกติของเด็กออสเตรเลีย โดยใช้ข้อกระทงในแบบสำรวจ FSSC-II ที่ทำการสำรวจในเด็กอายุเท่ากับของไทย ไม่มีข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับ "การที่ตนเองถูกครูด่า ต่ำหนิติเตียน ตีหรือลงโทษ" หรือ "การที่ตนเองถูกลงโทษระดับรุนแรงจากทางโรงเรียน เช่น ถูกทำทัณฑ์บน ถูกเรียกผู้ปกครองมาพบ ถูกไล่ออก" แต่ในของเด็กไทยข้อกระทงนี้กลับอยู่ในแบบสำรวจความกลัว

หรือข้อกระทง "การต้องออกไปพูดหน้าชั้นเรียน และ "การได้รับสมุดพกแจ้งผลการเรียนจากโรงเรียน" ที่มีในแบบสำรวจ FSSC-II ของเด็กออสเตรเลีย กลับไม่มีในแบบสำรวจของไทย ก็อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ต่างกัน ในสังคมโรงเรียนบางประการระหว่างเด็กไทยและออสเตรเลีย

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย หรือในแต่ละกลุ่มความกลัวระหว่างของเด็กไทยและของเด็กออสเตรเลีย จะพบว่า ความกลัวปกติของเด็กไทยมีพบความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการกลัวแพทย์ (Medical Fears) น้อย ต่างกับของออสเตรเลียที่พบมากและเป็นปัจจัยที่ 5 ในเด็กไทยข้อกระทงเหล่านี้ เช่น "การไปหาหมอ" "การต้องไปโรงพยาบาล" "การไปหาหมอฟัน การทำฟัน" จะไม่ผ่านเกณฑ์ไปตั้งแต่การทำ CITC ยกเว้นเพียงข้อกระทง "เข็มฉีดยา การที่ตนเองถูกฉีดยา" อาจเพราะ

เด็กไทยกลัวสิ่งเหล่านี้อยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่ใช้ความกลัวโดยส่วนใหญ่ของเด็กไทย หรืออาจเพราะมีความกลัวอื่นในแบบสำรวจที่สำคัญหรือน่ากลัวมากกว่าความกลัวเหล่านี้ ก็เป็นไปได้

การที่ปัจจัยหลาย ๆ อย่างของไทย และของออสเตรเลีย มีความคล้ายคลึงกัน ก็อาจทำให้ทราบว่าความกลัวเหล่านี้เกิดในเด็กและวัยรุ่นทั่วไป แม้จะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน ปัจจัยที่เห็นได้ชัดคือปัจจัยที่ 1 ที่เป็นความกลัวเกี่ยวกับความตายและสิ่งที่เป็นอันตราย ที่พบว่าให้ผลเหมือนกันทั้งในเด็กไทย เด็กออสเตรเลีย และเด็กในประเทศต่าง ๆ เช่น อเมริกา จีน ไนจีเรีย (Ollendick, Yang, King, Dong, & Akande, 1996) ที่พบว่า การกลัวความตาย และสิ่งที่เป็นอันตราย เป็นความกลัวที่เกิดขึ้นทั่วไปในเด็กและวัยรุ่นแทบทุกคน แม้อยู่ในประเทศที่ต่างกัน ซึ่งสิ่งนี้นับสนับสนุนแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม (The preparedness concept) ของสิ่งมีชีวิต เนื่องจากตามหลักของวิวัฒนาการแล้ว สิ่งมีชีวิตมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการอยู่รอดของชีวิต และสามารถสืบทอดเผ่าพันธุ์ได้ ดังนั้นสิ่งมีชีวิตจึงถูกเตรียมพร้อมมาให้มีความกลัวต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่อาจมีผลต่อการอยู่รอดของชีวิตและเผ่าพันธุ์ ซึ่งสิ่งเร้าเหล่านี้ก็คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตาย หรือสิ่งที่จะอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตนั่นเอง (Seligman, 1971 อ้างจาก Gullone & King, 1993) สิ่งเร้าเหล่านี้เป็นสิ่งเร้าที่มีความสำคัญในทางชีววิทยา ดังนั้นจึงมักพบว่า ความกลัวในสิ่งเร้าที่เกี่ยวกับความตายเหล่านี้ เป็นความกลัวที่พบทั่วไป (common fear) ในสิ่งมีชีวิต และมักพบในเด็กและวัยรุ่นทั่วไปแทบทุกคน

ซึ่งความกลัวที่เกี่ยวกับการตายนี้ ก็ยังเกี่ยวข้องกับการตายของคนอื่น เช่น บุคคลใกล้ชิดหรือคนอื่น ๆ ในสังคมหรือบนโลกมนุษย์นอกจากความตายของตนเองเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสิ่งมีชีวิต เช่นกัน เพราะนอกจากจะเกี่ยวข้องกับการสูญเสียบุคคลใกล้ชิด บุคคลอันเป็นที่รัก และคนอื่น ๆ ในสังคม เนื่องจากความตายแล้ว ยังมีผลกระทบทางด้านการอยู่รอด และสืบทอดเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ต่อไปด้วย ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงพบการกลัวความตายของบุคคลอื่น หรือของคนบนโลก (น้ำท่วมโลก) ในปัจจัยที่เกี่ยวกับความตายด้วย ซึ่งการพบข้อกระทงเหล่านี้ ก็พบใน FSSC-II ของออสเตรเลียเช่นกัน ที่พบข้อกระทงเกี่ยวกับการกลัวการตาย หรือการเจ็บป่วยของคนในครอบครัว หรือสงครามนิวเคลียร์

นอกจากนี้ ในปัจจัยที่ 2 ของไทยซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มาไว้วางใจ ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อกระทงต่าง ๆ ในปัจจัยที่ 2 ก็เกี่ยวกับสิ่งทีอาจเป็นอันตรายหรือสิ่งที่อาจคุกคาม และเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือการดำรงอยู่ของชีวิตเช่นกัน (เช่น ข้อกระทง คนมีท่าที่แปลก ๆ โจรขโมย สัตว์อันตราย สุนัขจรจัด ไฟ) ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเด็กเกิดความไม่มั่นใจในความมั่นคงปลอดภัย จึงอาจเกิดความกลัวต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เหล่านี้ สิ่ง

เร้าเหล่านี้ก็อาจเป็นสิ่งเร้าที่มีความสำคัญทางชีววิทยาเช่นกัน แต่อาจเป็นทางอ้อม ไม่มีผลถึงความตายโดยตรงเหมือนสิ่งเร้าหรือข้อกระทบต่าง ๆ ในปัจจัยที่ 1 ที่เกี่ยวกับความตายอย่างชัดเจน แต่ถึงกระนั้นก็ยังเป็นปัจจัยหลัก ปัจจัยที่ 2 ที่เด็กไทยกลัวเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งในงานวิจัยของ Gullone และ King ไม่มีความกลัวที่เป็นปัจจัยนี้โดยตรง แต่ข้อกระทบเหล่านี้ กระจายไปอยู่ในปัจจัยต่าง ๆ แทน (เช่น ฆาตกร โจร เสือ ไฟ อยู่ในปัจจัยที่ 1-ความตาย, คนทำที่แปลก ๆ อยู่ในปัจจัยที่ 2 -สิ่งที่ไม่อาจรู้ได้, ผึ้ง งู อยู่ในปัจจัย 4-สัตว์ แทน)

การพบปัจจัยที่ 2 สิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจในความกลัวของเด็กไทย มีความสอดคล้องใกล้เคียงกับงานวิจัยของไทยชิ้นหนึ่งเช่นกัน งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยในไทยเพียงชิ้นเดียวที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่าที่ผู้วิจัยค้นพบ เป็นงานวิจัย "ความกลัวของเด็กไทย" โดย อำไพ อินฟ้าแสง ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก แต่เป็นงานวิจัยในปี 2509 (หรือปี ค.ศ. 1966) ซึ่งทำการวิจัยโดยใช้การสัมภาษณ์เด็กจำนวน 135 คน โดยเป็นเด็กอายุ 7-8 ขวบ (เฉพาะประถมศึกษาปีที่ 1) และเป็นเด็กที่อยู่ในต่างจังหวัดทั้งหมด (จังหวัดอุดรธานี ชลบุรี และเชียงใหม่) ทำการสัมภาษณ์เด็กด้วยคำถามต่าง ๆ ว่าเด็กกลัวอะไรบ้าง และนำมานับจำนวนเป็นร้อยละเทียบความมากน้อยระหว่างสิ่งที่เด็กกลัวในสถานที่ต่าง ๆ กัน เวลาต่าง ๆ กัน แล้วอภิปรายผลเทียบกับความกลัวของเด็กในพระนคร ซึ่งเป็นปริญญาานิพนธ์ของ ม.จ.หญิงประภาพันท์ ภาณุพันธ์ ในปี พ.ศ. 2502 หรือ ค.ศ. 1959 (ประภาพันท์ ภาณุพันธ์, 2502 อ้างจาก อำไพ อินฟ้าแสง, 2509) ซึ่งถึงแม้จะใช้วิธีการที่ต่างไปจากงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ (สัมภาษณ์) กลุ่มตัวอย่างเป็นเพียงเด็กอายุ 7-8 ปี อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด ใช้เพียงการเปรียบเทียบด้วยจำนวนร้อยละ ซึ่งเป็นสถิติเชิงพรรณนา ไม่ได้ทดสอบความต่างทางสถิติ และเป็นงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 แต่ก็ก็นำผลมาอภิปรายในขั้นต้นด้วย

ซึ่งผลการสัมภาษณ์เด็กใน 3 หมู่บ้าน อำไพ อินฟ้าแสง ได้จำแนกความกลัวของเด็กออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

- 1) สัตว์ รวมหมายถึง สัตว์ทุกชนิด ตั้งแต่สัตว์เล็กไปจนถึงสัตว์ใหญ่
- 2) สถานการณ์น่ากลัว หมายถึง ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ การกระทำของบุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดมีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในเสถียรภาพของตนเองทั้งในทางกายและทางใจ ตัวอย่างเช่น คนแปลกหน้า อุบัติเหตุ การลงโทษจากพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ การลงโทษของครูอาจารย์ เป็นต้น
- 3) สิ่งที่เป็นธรรมชาติ หมายถึง ปราณการณ์ธรรมชาติ เช่น พายุร้าย พายุผ่า ความหนาว ความร้อน เป็นต้น

- 4) **สิ่งนอกเหนือธรรมชาติ** หมายถึง สิ่งที่ไม่มีตัวตน เช่น ผี ยักษ์ เป็นต้น ซึ่งพบว่า ผี เป็นสิ่งนอกเหนือธรรมชาติที่เด็กเอ่ยถึงมากที่สุด และเป็นสิ่งที่เด็กกลัวมากที่สุดในเวลากลางวัน รวมทั้งเป็นสิ่งที่เด็กกลัวมากที่สุดในโลกด้วย (จากการสัมภาษณ์)

จากการแบ่งประเภทของ อำไพ อินฟ้าแสง ที่พบความกลัวของเด็กไทยในเรื่อง "สถานการณ์น่ากลัว" จะคล้ายกับปัจจัยที่ 1 ปัจจัยที่ 2 และปัจจัยที่ 5 ของผู้วิจัย ซึ่งสถานการณ์น่ากลัวในความหมายของอำไพ อินฟ้าแสง รวมถึงความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย เช่น อุบัติเหตุด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงเห็นชัดว่า ปัจจัยที่ 1 "การกลัวความตาย และสิ่งที่อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต" พบได้ทั่วไป เป็นความกลัวปกติของเด็กแทบทุกคน แม้จะต่างเวลากัน ส่วนในปัจจัยที่ 2 สิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งไม่พบเป็นปัจจัยนี้ในออสเตรเลีย แต่ความกลัวในสิ่งที่เด็กรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย หรือก็คือไม่น่าไว้วางใจ ก็พบในงานวิจัยของไทย ทั้ง 2 งานเหมือนกัน (ทั้งของผู้วิจัย และของอำไพ อินฟ้าแสง) แสดงว่า ความกลัวเกี่ยวกับความไม่มั่นคงในความปลอดภัย หรือ คือไม่น่าไว้วางใจ นี้ ก็มีแนวโน้มว่าจะเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่ง หรือ ความกลัวประเภทหนึ่งของเด็กไทยเช่นกัน

นอกจากนี้ ในปัจจัยที่ 3 ของผู้วิจัยที่เป็นความกลัวที่เกี่ยวกับผี ซึ่งค่อนข้างชัดเจน เพราะเป็นข้อกระทงหลักมากกว่าข้อกระทงอื่น ๆ ในปัจจัยที่ 3 ซึ่งก็ไม่พบปัจจัยผีนี้ในงานของ Gullone และ King โดยตรงเช่นกัน แต่จะไปรวมอยู่ในปัจจัยที่ 2 "สิ่งที่ไม่อาจรู้ได้" แทน ซึ่งก็ไม่ใช่ข้อกระทงหลักในปัจจัยที่ 2 ด้วย แต่เมื่อเทียบผลของผู้วิจัยกับงานของอำไพ อินฟ้าแสง แล้ว จะพบว่าคล้ายกัน คือพบว่า ความกลัวที่เกี่ยวกับผี เป็นปัจจัยหลักที่เป็นความกลัวของเด็กไทย (ซึ่งสอดคล้องกับผลการทำ Pilot Study ในงานวิจัยครั้งนี้ของผู้วิจัยที่ในการสัมภาษณ์เด็กในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผี เป็นความกลัวที่เด็กตอบมากที่สุด ในการนับจำนวนความถี่ (tally) ของผู้ตอบ พบว่าผีมีจำนวนผู้ตอบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ 170 คน จาก 260 คน ซึ่งก็พบเช่นเดียวกันกับงานของอำไพ อินฟ้าแสง ที่ใช้การสัมภาษณ์เช่นกัน ดังนั้น จะสังเกตได้ว่า ถ้าใช้วิธีการสัมภาษณ์ความกลัว 'ผี' มักจะเป็นสิ่งแรกที่เด็กตอบว่ากลัวมากที่สุด และมีจำนวนผู้ตอบมากที่สุด แต่เมื่อใช้วิธีที่ต่างไป เช่น เป็นแบบสำรวจที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเองจากข้อกระทงในแบบสำรวจ สิ่งที่เด็กกลัวมากที่สุด กลับไม่ใช่ผี แต่เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความตายแทน ดังผลแสดงใน "ความกลัวที่พบมากที่สุด" Most Common Fears ของไทย ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป)

การที่ความกลัวผี เป็นปัจจัยหลักของความกลัวของเด็กไทยต่างจากของเด็กออสเตรเลีย ก็อาจเนื่องมาจาก วัฒนธรรมของไทยกับออสเตรเลียที่ต่างกัน ในงานวิจัยของอำไพ อินฟ้าแสง ให้ความคิดเห็นไว้ว่าอาจเนื่องมาจาก ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย บางประการยังมีพิธีการที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในเรื่องผีสง (โดยเฉพาะในต่างจังหวัดสมัยก่อน) ผู้ใหญ่อีกมีความเชื่อ

หรือการกระทำที่เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องผีนี้ ซึ่งได้ถ่ายทอดมายังเด็ก ๆ ที่เป็นบุตรหลาน และผู้ใหญ่ก็มักใช้ความกลัวผีนี้ในการเป็นคำขู่เด็ก ๆ ให้กลัว หรือใช้เป็นสิ่งลงโทษเด็กในการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอน (อำไพ อินฟ้าแสง, 2509) กล่าวโดยรวม ก็คือ ในสังคมไทย มีวัฒนธรรมที่เป็นความเชื่อเกี่ยวกับผี หรือสิ่งลึกลับ (เช่น ยักษ์ ปีศาจ พญานาค ไสยศาสตร์มนตร์ดำ) มากกว่าในสังคมตะวันตกอย่างออสเตรเลีย (ที่ก็อาจกลัวผีบ้างเช่นกัน แต่ไม่น่าจะมากเท่าสังคมตะวันออกอย่างไทย) จึงทำให้พบความกลัวผี เป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งในความกลัวปกติของเด็กไทย ต่างจากในออสเตรเลียที่เป็นเพียงหนึ่งในข้อกระทงหลาย ๆ ข้อ

ซึ่งความเชื่อในเรื่องผีและสิ่งลึกลับในสังคมไทย ได้มีการกล่าวถึงไว้อย่างละเอียดโดย พล.ต.อ. สุวรรณ สุวรรณเวช ในหนังสือเรื่อง "พื้นฐานความเชื่อของคนไทย" (2546) ที่ได้ทำการรวบรวมจากเอกสารต่างๆ พบว่า พื้นฐานความเชื่อของคนไทย นอกจากจะประกอบไปด้วยพื้นฐานความเชื่อที่มาจากพระพุทธศาสนา จากศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในเรื่องสวรรค์ นรก และเทวดาแล้ว ยังมีความเชื่อในเรื่องผีนางไม้ ความเชื่อในทางโหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้วิเศษ และของวิเศษ อยู่ในพื้นฐานความเชื่อของคนไทยอีกด้วย

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ เคลลี่ เดวิดสัน (2539) วิทยานิพนธ์ ในสาขาวิชาไทยศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำการศึกษารื่อง การไหว้ศาลพระภูมิในบริบทของกรุงเทพฯยุคใหม่ ซึ่งทำการศึกษานี้เนื่องจากพบว่า บทบาทความเชื่อในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ ผี เทวดา หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีพบอยู่ในสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมที่นับถือพุทธศาสนา และงานวิจัยเรื่องพิธีกรรมเครื่องเซ่นไหว้ และความเชื่อทางศาสนาของพัชรพรรณ รัตนพันธุ์ (2543) รวมทั้งงานวิจัยเรื่องการใช้เรื่องเล่าผีปูและย่าแสะ ของธนนท์ เศรษฐพันธุ์ (2536) เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้และบทความจากหนังสือดังกล่าวข้างต้น อาจพอทำให้มองเห็นภาพได้ว่า ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผีนางไม้ วิญญาณ เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นพื้นฐานความเชื่อที่มีพบอยู่ทั่วไปในสังคมไทย และมักมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาของคนไทย ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า เด็กไทยซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเช่นนี้ของสังคมเช่นกัน (โดยอาจเกิดจากการเรียนรู้ หรือการเลียนแบบจากพ่อแม่และผู้ใหญ่) จึงมีความกลัวต่อสิ่งที่มองเห็นไม่ได้ เช่น ผี นี้ในจิตใจ โดยเป็นปัจจัยหนึ่งในปัจจัยหลักของความกลัวของเด็กไทย

ส่วนในปัจจัยที่ 4 และ 5 ของไทยที่มีการจัดกลุ่มข้อกระทงต่างไปบ้างจากในออสเตรเลีย โดยปัจจัยที่ 4 ของไทยจะเน้นเป็นความกลัวที่เกี่ยวข้องกับภาวะกดดันจิตใจต่าง ๆ จากในสังคมและความล้มเหลวพ่ายแพ้ และปัจจัยที่ 5 เกี่ยวข้องกับการถูกลงโทษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ซึ่งค่อนข้างแยกจากกันชัดเจน เป็นคนละปัจจัย ต่างกับของออสเตรเลียที่ไม่แยกกัน ก็

อาจเป็นเพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรมเช่นกัน โดยจากงานวิจัยของ Dong, Yang, และ Ollendick (1994) ที่ทำการสำรวจความกลัวของเด็กและวัยรุ่นในจีน โดยใช้ FSSC-R ก็พบว่าเด็กจีนมีความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการถูกประเมินจากทางสังคม (Social-evaluative Fears) เช่น การสอบตก การสอบได้คะแนนไม่ดี มากกว่าเมื่อเทียบกับเด็กในสังคมตะวันตก ซึ่งอาจเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและระบบการให้การศึกษาที่ต่างกัน

ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า เด็กและวัยรุ่นในเอเชีย หรือสังคมตะวันออก อย่างไทยหรือจีน จะมีความกลัวที่เกี่ยวกับ ความล้มเหลวพ่ายแพ้ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะกดดันจิตใจทางสังคม หรือการถูกประเมินจากทางสังคมที่ชัดเจนกว่าเด็กในสังคมตะวันตก จึงทำให้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการล้มเหลวพ่ายแพ้ในการวิจัยของไทยของผู้วิจัย แยกกลุ่มออกจากการถูกตำหนิตัวคนเดียว (ต่างจากในงานของ ออสเตอร์เลียที่ความกลัวสองอย่างนี้รวมอยู่ในปัจจัยเดียวกัน) และไปรวมกลุ่มอยู่กับการกลัวภาวะกดดันจิตใจทางสังคม (ซึ่งในของออสเตอร์เลีย ความกลัวสองอย่างนี้ก็อยู่แยกปัจจัยกัน)

อีกประการหนึ่ง การกลัวการถูกลงโทษ ในปัจจัยที่ 5 ของไทย อาจจะมีชัดเจนกว่าในของ ออสเตอร์เลีย ดังจะเห็นได้จาก งานวิจัยของอำไพ อินฟ้าแสง (2509) ที่พบว่า การกลัวการถูกลงโทษ จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ หรือญาติผู้ใหญ่ เป็นหนึ่งในประเภทความกลัว (สถานการณ์น่ากลัว) ของเด็กใน 3 หมู่บ้าน และการกลัวการถูกลงโทษจากพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ เป็นความกลัวที่เด็กกลัวกันมากที่สุด ขณะที่อยู่บ้านในเวลากลางวัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับงานของ ม.จ.หญิงประภาพันท์ ภาณุพันธ์ ซึ่งศึกษาเด็กในพระนคร (ซึ่งก็คือกรุงเทพมหานครนั่นเอง) ก็พบผลเช่นนี้เช่นเดียวกัน

ซึ่ง ม.จ.หญิงประภาพันท์ ภาณุพันธ์ ได้ให้ความคิดเห็นว่า อาจเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสำคัญ ที่ในวัฒนธรรมของไทยนั้น เด็กจะถูกอบรมสั่งสอนให้อยู่ในโอวาท และเคารพยำเกรงผู้ใหญ่อยู่เสมอ และการลงโทษโดยการเขียนตี หรือการขู่ว่าจะตี หรือทำโทษ ก็เป็นวิธีที่ผู้ใหญ่มักใช้ในการอบรมสั่งสอนเด็ก (โดยเฉพาะในสมัยก่อนจะค่อนข้างเห็นชัดเจน) เด็กจึงเกิดความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และกลัวการถูกลงโทษจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะจากพ่อแม่เป็นอย่างมาก (ประภาพันท์ ภาณุพันธ์, 2502 อ้างจาก อำไพ อินฟ้าแสง, 2509) และแม้ในปัจจุบันคนไทยก็ยังมีค่านิยมในการอบรมสั่งสอนและทำโทษเด็กอยู่มาก ตามคำพังเพย “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า เพราะขนบธรรมเนียมในสังคม และวิธีการเลี้ยงดูที่ต่างกันจึงทำให้เด็กไทยกลัวการถูกลงโทษ ทั้งจากพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่ชัดเจนมากกว่าในออสเตอร์เลีย และการกลัวการถูกลงโทษจึงมักเชื่อมโยง (link) กับครอบครัวไปด้วยในคราวเดียวกัน

งานวิจัยของอำไพ อินฟ้าแสง (2509) ยังพบว่าสิ่งที่เด็กกลัวมากที่สุดขณะอยู่ที่โรงเรียนในเวลากลางวัน ก็คือ การกลัวครูและการถูกลงโทษจากครู ซึ่งงานในพระนครของ ม.จ.หญิง ประภาพันท์ ภาณุพันธ์ก็พบเช่นนี้เช่นกัน ซึ่งอำไพ อินฟ้าแสงได้ให้ความเห็นว่า เป็นเพราะเด็กถูกพ่อแม่ปลุกฝังให้เคารพยำเกรงผู้ใหญ่ อันได้แก่ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีอาวุโสมาตั้งแต่เด็ก ๆ และความสัมพันธ์ที่เป็นระเบียบแบบแผน (formal relationship) มาก ระหว่างครูกับเด็ก ๆ ในโรงเรียนของไทย โดยเฉพาะโรงเรียนในต่างจังหวัด(สมัยก่อน) ที่พ่อแม่ให้สิทธิ์ขาดแก่ครูในการอบรมสั่งสอนเด็กเมื่อฝากเข้าเรียน และครูก็เป็นบุคคลที่พ่อแม่เคารพนับถืออยู่แล้ว เด็กจึงมองว่าครูเป็นบุคคลที่ทรงอำนาจ และน่ากลัวมากในสายตาของเด็ก (อำไพ อินฟ้าแสง, 2509) และความรู้สึกนี้ก็ยังมีสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

อาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวข้างต้นของอำไพ อินฟ้าแสง หรืออาจเป็นเพราะสภาพสังคมต่างๆในโรงเรียน ระบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและวิธีการเรียนการสอนที่ต่างกันในสังคมตะวันออกกับสังคมตะวันตก เป็นเพราะวัฒนธรรมแวดล้อมต่างๆ รอบตัวเด็กเหล่านี้ ในประเทศไทย กับออสเตรเลีย ที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่แตกต่างกันจึงทำให้พบว่า ข้อกระทง การกลัวการถูกครูดุด่า ต่ำหนิติเตียน ตีหรือลงโทษ มีพบในข้อกระทงสำหรับเด็กไทย แต่ไม่พบในข้อกระทงสำหรับเด็กออสเตรเลีย และยังพบการกลัวถูกลงโทษ เป็นข้อกระทงในปัจจัยที่ 5 ของไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับครอบครัว ก็อาจเป็นเพราะการกลัวครู มีสิ่งที่เชื่อมโยงจากการถูกอบรมจากพ่อแม่ว่าให้เคารพผู้ใหญ่ หรือครูอาจารย์ ดังนั้นเด็กไทยจึงอาจกลัวการถูกลงโทษ เพราะเชื่อมโยงว่าเหมือนกับการถูกลงโทษจากผู้ใหญ่ที่เด็กเคารพนับถืออย่างพ่อแม่เช่นกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ จึงพอจะกล่าวได้ว่า เพราะวัฒนธรรมการเลี้ยงดู และการให้การศึกษาที่ต่างกันในสังคมตะวันออกกับสังคมตะวันตก จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้งานวิจัยของไทยในครั้งนี้ (ของผู้วิจัย) พบว่า ความกลัวที่เกี่ยวกับภาวะกดดันจิตใจทางสังคมกับ ความกลัวที่เกี่ยวกับการล้มเหลวพ่ายแพ้ จึงถูกจัดรวมอยู่ในปัจจัยเดียวกัน (ปัจจัยที่ 4) ในขณะที่ปัจจัยที่เกี่ยวกับการถูกลงโทษ ก็ถูกจัดรวมอยู่กับความกลัวที่เกี่ยวกับครอบครัว (ปัจจัยที่ 5) ซึ่งต่างจากการจัดกลุ่มในออสเตรเลียอย่างชัดเจน

ดังนั้น จากผลการวิจัยครั้งนี้ จึงจะเห็นได้ว่า ความกลัวปกติต่างๆ และการจัดปัจจัยความกลัวของเด็กและวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แบ่งได้ 5 กลุ่มใหญ่ๆด้วยกันนั้น โดยรวมแล้วปัจจัยความกลัวหลักๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิตในทางชีววิทยา ซึ่งพบทั่วไปในเด็ก และวัยรุ่นแทบทุกคน จะพบเหมือนกันทั้งในเด็กไทยและเด็กประเทศอื่นๆ ด้วย ส่วนปัจจัยความกลัว

หลักอื่นๆที่ไม่ใช่ความกลัวในทางชีววิทยา แต่น่าจะเป็นความกลัวที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม (Social-learning) ก็จะมีแตกต่างกันไปบ้างตามแต่วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมของประเทศนั้นๆ

2. การศึกษาความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านปริมาณความกลัวของเด็กไทย

จากผลการวิเคราะห์ Two-Way ANOVA ในปริมาณความกลัวทั้ง 2 ด้าน ซึ่งก็คือ ระดับความกลัว (Intensity of Fear) และจำนวนสิ่งที่กลัว (Prevalence of Fear) ซึ่งให้ผลคล้ายคลึงกันหลายประการ ดังนั้น จึงจะอภิปรายพร้อมกันไปเป็นปริมาณความกลัวของเด็กไทย ผลของการวิเคราะห์ปริมาณความกลัวที่ได้นี้เป็นผลในการศึกษาแบบ “ภาคตัดขวาง” (Cross-sectional Study) ของ 3 กลุ่มอายุ (เด็กเล็ก-เด็กโต-วัยรุ่น) ซึ่งไม่ใช่เป็นผลการศึกษาแบบระยะยาวที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกันตลอด (Longitudinal Study) ดังนั้น การสรุปผล ถึงความเปลี่ยนแปลงของปริมาณความกลัวอย่างต่อเนื่อง ตลอดช่วงกลุ่มอายุทั้ง 3 นั้น จึงไม่สามารถสรุปแบบระยะยาวได้ เป็นข้อจำกัดของการสรุปผลที่ว่า เกิดจากการวิเคราะห์ผล 3 กลุ่มอายุแบบแยกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอายุ เป็นกลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่มกัน ศึกษาในเวลาเดียวกัน

ผลของการวิเคราะห์ปริมาณความกลัวปกติของเด็กไทยและวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความกลัวของเด็กไทยมากขึ้นแตกต่างกันไปตามเพศ และอายุ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปริมาณความกลัวทั้ง 2 แบบ คือ ระดับความกลัวและจำนวนสิ่งที่กลัว ในเด็กหญิงจะรายงานว่ามีความกลัวมากกว่าเด็กชายทั้งในความกลัวโดยรวมทั้งหมด และในความกลัวแยกแต่ละปัจจัย นั่นคือไม่ว่าจะกลัวเกี่ยวกับความตาย กลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้ใจ กลัวผี กลัวเกี่ยวกับทางด้านจิตใจทางสังคม กลัวถูกกลั่นแกล้ง เด็กหญิงจะรายงานว่ากลัวมากกว่าเด็กชายทั้งหมด สิ่งที่เด็กหญิงกลัวก็มีจำนวนมากกว่าสิ่งที่เด็กชายกลัว ในความกลัวโดยรวมและในทุกปัจจัยความกลัวด้วยเช่นกัน

ส่วนในความแตกต่างระหว่างอายุ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ อาจทำให้พออนุมานได้ว่าโดยรวมแล้ว ความกลัวของเด็กไทยจะลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น (บางความกลัว เด็กโต กับวัยรุ่น จะกลัวไม่แตกต่างกัน โดยนัยทางสถิติ แต่ถ้าดูที่ค่าเฉลี่ยความกลัวของกลุ่ม ก็จะทำให้เห็นว่าวัยรุ่นมักมีความกลัวน้อยกว่าเด็กโต แต่ยังไม่ค่อยลงมากจนเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนในทางสถิติ) เด็กเล็กจะมีรายงานว่ากลัวมากที่สุด จากนั้นความกลัวของเด็กจะลดลงจนถึงวัยรุ่น ซึ่งถึงแม้ระดับความกลัวของวัยรุ่นโดยรวมจะไม่ลดลงไปจากเด็กโตมากนักก็ตาม แต่อย่างน้อยก็มีสิ่งที่กลัว

จำนวนน้อยลง (และลดลงอย่างเห็นได้ชัดอีกด้วย) ซึ่งสิ่งนี้พอจะอนุมานให้เห็นว่า ความกลัวของเด็กไทยลดลงตามอายุ

ในกลุ่มความกลัวตามปัจจัยต่าง ๆ พบคล้ายกันกับความกลัวโดยรวม โดยพอจะอนุมานได้ว่า ในความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย (ปัจจัยที่ 1) และความกลัวทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับทางสังคม รวมทั้งความล้มเหลวพ่ายแพ้ (ปัจจัยที่ 4) เด็กเล็กจะกลัวมากที่สุด จากนั้น จะลดลงในเด็กโต และในวัยรุ่นถึงแม้ระดับความกลัวจะไม่ลดลง (ยังกลัว 2 สิ่งนี้มากเท่าเดิม) แต่จำนวนสิ่งที่เด็กกลัวเกี่ยวกับ 2 ปัจจัยนี้จะลดลง

ในปัจจัยที่ 5 ที่เป็นความกลัวการถูกลงโทษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เด็กเล็กจะกลัวมากที่สุด เด็กโตจะกลัวน้อยกว่า และวัยรุ่นจะกลัวน้อยที่สุด ทำให้พอจะอนุมานได้ว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุจะมีความกลัวการถูกลงโทษและเกี่ยวกับครอบครัว ลดลงอย่างเห็นได้ชัดในทั้งระดับความกลัวที่ลดลง (กลัวน้อยลง) และจำนวนสิ่งที่กลัวที่ลดลง (เหลือสิ่งที่กลัวเพียงไม่กี่อย่าง)

เป็นที่น่าสังเกตว่า มีเพียงความกลัว 2 อย่าง คือ กลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ และกลัวผี ที่เด็กเล็กจะกลัวมากที่สุด แต่เมื่อโตขึ้น ในเด็กโตจะกลัวน้อยกว่าเด็กเล็ก แต่จะไม่น้อยลงอีกเมื่อเป็นวัยรุ่น ความกลัวจะไม่แตกต่างกัน ทั้งในระดับความกลัว (กลัวมากเท่าเดิม) และจำนวนสิ่งที่กลัว (กลัวหลายอย่างนั้นเท่าเดิม)

เมื่อพิจารณาความกลัวต่าง ๆ ตามอายุแล้ว เป็นไปได้ว่า เด็กโต (อายุ 11-14 ปี) ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (อายุ 15-18 ปี) กำลังมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากในวัยเด็กเล็ก (อายุ 7-10 ปี) มากมาย (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2533) จึงมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งความกลัว ที่แตกต่างจากวัยเด็กเล็กอย่างเห็นได้ชัด แต่เมื่อเทียบกับวัยรุ่น เด็กโตซึ่งกำลังจะเปลี่ยนเป็นวัยรุ่น พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เปลี่ยนไปเมื่อเป็นวัยรุ่น น่าจะไม่แตกต่างไปจากในช่วงวัยที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น (เด็กโต) มากนัก อย่างน้อยที่สุด ก็น่าจะไม่แตกต่างมากเท่าเมื่อเทียบกับจากวัยเด็กเล็กเป็นเด็กโต จึงอาจเป็นไปได้ว่า พัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงบางด้านจะเปลี่ยนอย่างเห็นได้ชัดเจนในวัยรุ่นเต็มตัว เมื่อเทียบกับเด็กโต และบางอย่างบางด้านก็อาจจะเปลี่ยนไปไม่มากนักจากเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ดังนั้นความกลัวในด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น เมื่อเทียบกับเด็กโต จึงอาจมีทั้งคงที่ เปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ไปจนถึงเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด

จากการพิจารณาปัจจัยความกลัวในกลุ่มต่าง ๆ กับความเปลี่ยนแปลงในอายุ ซึ่งจะเห็นว่า ความกลัวโดยรวมของเด็กไทย ความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย ความกลัวทางด้านจิตใจทาง

สังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้ จะลดลงอย่างเห็นได้ชัดในเด็กโต แต่จากนั้นความกลัวจะเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนักเมื่อเป็นวัยรุ่น โดยลดลงบ้าง อาจเป็นเพราะในวัยเด็กโตหรือวัยเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญา และความสามารถในการเข้าใจเหตุผลและความเป็นจริงได้มากกว่าวัยเด็กเล็ก (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2533) สามารถเข้าใจและคิดหาเหตุผล โดยเฉพาะในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมได้ดีมากขึ้น ดังนั้นจึงสามารถทำความเข้าใจกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและประเมินตามความเป็นจริงได้ชัดเจนขึ้น ความกลัวในเรื่องต่าง ๆ ของเด็กโตจึงลดลงจากเด็กในวัย 7-10 ปีอย่างเห็นได้ชัดเจน และเมื่อเป็นวัยรุ่น ความเข้าใจและการได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัวก็มีเพิ่มขึ้นมากกว่าจากวัยเด็กโต ความคิดความเข้าใจและความกลัวในเรื่องต่าง ๆ จึงมีการเปลี่ยนไปจากในวัยเด็กโต เพียงแต่อาจไม่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน เท่าความแตกต่างระหว่างเด็กเล็กกับเด็กโต

ในความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย (ปัจจัยที่ 1) ซึ่งเป็นการกลัวที่เกี่ยวกับการอยู่รอด และมีชีวิตอยู่เพื่อดำรงเผ่าพันธุ์ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม (The preparedness concept) ซึ่งเป็นการกลัวปกติในสิ่งมีชีวิตแทบทุกชนิด ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่า เด็กโตซึ่งเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้นกว่าเด็กเล็ก มีระดับความกลัวในด้านนี้ลดลงจากตอนอายุ 7-10 ปี และดูเหมือนจะคงที่ไม่ลดลงอีกในช่วงวัยรุ่น เพราะเป็นความกลัวพื้นฐานที่พบได้ทั่วไป แต่ความที่วัยรุ่นก็เข้าใจอะไรได้มากขึ้นกว่าเด็กโต จึงมีจำนวนสิ่งที่กลัวเกี่ยวกับความตายลดจำนวนลง

ในความกลัวทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้ (ปัจจัยที่ 4) เด็กโต และวัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนและสังคมที่ตนอยู่มาก (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2533) การได้รับการยอมรับจากสังคมหรือกลุ่มที่ตนอยู่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับเด็กในวัยนี้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความกลัวในปัจจุบันนี้ ในช่วงเด็กโต และวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก มีระดับความกลัวคงที่ คือ ไม่แตกต่างกัน แต่จะลดลงจากช่วงเด็กเล็ก การที่เด็กเล็กมีความกลัวในปัจจุบันนี้สูงกว่าวัยอื่น ก็อาจเป็นเพราะว่า เด็กเล็ก (อายุ 7-10 ปี) ที่เพิ่งเข้าเรียน มีการปรับตัวหลายอย่าง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคมในโรงเรียนที่ตนเพิ่งเข้าไปอยู่ใหม่ ก็อาจทำให้เด็กเล็กเกิดความกลัวในจิตใจได้ และเด็กเล็กเองก็ยังมีความสามารถในการคิด การเข้าใจ การประเมินเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเด็กเหล่านี้ได้น้อยกว่าเด็กโตและวัยรุ่น ดังนั้นจึงเป็นไปได้ ที่จะทำให้เด็กเล็กก็ยังมีระดับความกลัวสูงกว่าเด็กในวัยโตกว่าทั้งสอง

ในความกลัวที่เกี่ยวกับการถูกล่วงโทษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว (ปัจจัยที่ 5) จะเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดว่าเด็กเล็กซึ่งบทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กยังมีอยู่มาก การอบรมและสอนเด็ก จึงยังต้องใช้การลงโทษอยู่มาก เด็กเล็กวัยนี้จึงกลัวการถูกล่วงโทษมากที่สุด เมื่อเด็กโต

ขึ้น ในวัย 11-14 ปี (เด็กโต) ซึ่งเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นแล้วบทบาทของครอบครัวจะเริ่มมีอิทธิพลน้อยลง (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) เด็กต้องการมีอิสระ และเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น และพ่อแม่ก็ให้อิสระกับเด็กมากขึ้น จึงทำให้ความกลัวการถูกลงโทษ โดยเฉพาะจากครอบครัวลดลง และเมื่อเป็นวัยรุ่น เด็กซึ่งมักคิดว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงยังมีความกลัวในเรื่องนี้ลดลงจากในวัยเด็กเล็กอย่างชัดเจน

ในการศึกษาวิจัยของ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ได้มีการศึกษา พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบองค์รวม ซึ่งก็คือ การอบรมเลี้ยงดูที่ตอบสนองต่อพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจริยธรรม มีค่าคะแนนอิทธิพลสูงสุดในเด็กกลุ่มอายุ 2 - < 6 ปี แล้วลดลงตามลำดับ ในกลุ่มอายุ 6 - < 13 ปี (เด็กวัยเรียน) และกลุ่มอายุ 13-18 ปี (เด็กวัยรุ่น) นอกจากนี้ยังพบว่า พ่อแม่จะมีการติดตามผลการเรียนของเด็กวัยรุ่นน้อยลง โดยให้เหตุผลว่า เด็กโตแล้วสามารถรับผิดชอบตนเองได้ ซึ่งผลการศึกษาทั้งสองนี้ ทำให้พอมองเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อเด็กไทยลดลง เมื่อเป็นวัยรุ่น รวมทั้งพ่อแม่เองก็ให้อิสระกับเด็กวัยรุ่นมากขึ้น ดังนั้นจึงอาจทำให้ความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการถูกลงโทษโดยเฉพาะจากครอบครัวในเด็กวัยรุ่นไทยลดลง

ในความกลัวที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ (ปัจจัยที่ 2) และการกลัวผีหรือสิ่งที่น่าหวาดกลัว (ปัจจัยที่ 3) ซึ่งเป็นที่สังเกตว่า ความกลัว 2 เรื่องนี้ในวัยรุ่นไม่ลดลงจากในช่วงเด็กโต เมื่อพิจารณาข้อกระทงต่าง ๆ ที่อยู่ในปัจจัยทั้ง 2 นี้แล้ว เป็นไปได้ว่าความกลัวในสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งเป็นความกลัวที่อาจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของตน มีความจำเป็นในการดำรงอยู่ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม เช่นเดียวกับการกลัวความตายในปัจจัยที่ 1 ดังนั้นความกลัวแบบนี้ในวัยรุ่น จึงไม่ลดลงจากวัยเด็กโต แต่ดูเหมือนจะคงที่ (อนุมานจากผลการวิเคราะห์ที่พบว่าไม่แตกต่างกันในทางสถิติ) ทั้งในระดับความกลัวและจำนวนสิ่งที่กลัว คล้ายกับในปัจจัยแรก ส่วนเด็กเล็กซึ่งเข้าใจ และประเมินสิ่งน่ากลัวเหล่านี้ เช่น เสือ สุนัขจรจัด คนแปลกหน้า ได้ดีไม่น้อยกว่าเด็กโตและวัยรุ่น จึงมีความกลัวในปัจจุบันนี้มากกว่าอีก 2 กลุ่มอายุ

ในการกลัวผีหรือสิ่งที่น่าหวาดกลัว (ปัจจัยที่ 3) เด็กเล็กกลัวสิ่งลึกลับมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะถูกขู่จากผู้ใหญ่ และอาจประเมินความน่ากลัวของสิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านี้ตามจินตนาการมากกว่าความเป็นจริง เพราะความเข้าใจของเด็กเล็กในวัยนี้ (7-10ปี) ยังมีไม่มากนัก จึงทำให้เด็กเล็กกลัวปัจจัยนี้มากกว่าเด็กอีก 2 กลุ่ม ส่วนเด็กโตและวัยรุ่น มีความกลัวในเรื่องนี้น้อยกว่าจากวัยเด็กเล็ก แต่ความกลัวจะไม่แตกต่างกันในวัยเด็กโตกับวัยรุ่น อาจเป็นไปได้ว่า เด็กโตที่กลัวผีอยู่แล้ว ความกลัวผีนี้ก็ยังคงติดตัวอยู่กับเด็กไปจนเป็นวัยรุ่น ก็ยังกลัวเหมือนเดิม หรือข้อ

กระทงอื่น ๆ เช่น จิ้งจก เด็กโตที่กลัวจิ้งจก ถ้าเกิดความกลัวขึ้นแล้ว ก็มักจะไมกลัวจิ้งจกน้อยลง แม้จะเป็นวัยรุ่นแล้วก็ตาม ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นความกลัวส่วนบุคคล หรือการกลัวความสูง การกลัวเลือด การกลัวเข็มฉีดยา การกลัวที่แคบ และความกลัวอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้ ก็อาจเป็นความกลัวส่วนบุคคล ที่เมื่อเด็กโต(ที่เข้าใจอะไรได้ดีขึ้นกว่าเด็กเล็ก)กลัวแล้ว แม้จะเป็นวัยรุ่นแล้วก็ตามก็อาจจะไม่กลัวน้อยลง อย่างไรก็ตาม การอภิปรายผลที่ได้นี้เป็นเพียงการอนุมาน ควรศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริง หรือความเป็นไปได้อื่น ๆ ในเชิงลึกต่อไป

จะเห็นว่า ความกลัวในปัจจุบันต่าง ๆ เหล่านี้ของเด็กไทยในกรุงเทพมหานคร มีความมากน้อยตามแต่เพศ และอายุ อย่างไรก็ตาม ผลของปริมาณความกลัวที่วิเคราะห์ได้ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปริมาณความกลัวที่เด็กรายงานว่ากลัวเท่านั้น อาจไม่ได้หมายความว่า เป็นความกลัวที่แท้จริงของเด็ก ในความเป็นจริง เด็กอาจกลัวมากกว่านี้หรือกลัวน้อยกว่านี้ก็ได้ โดยเฉพาะในความแตกต่างทางเพศ เด็กผู้ชายอาจรายงานความกลัวในแบบสำรวจว่ากลัวน้อยกว่าความเป็นจริงก็ได้ ซึ่งเป็นข้อจำกัดจากการวิจัยที่ใช้แบบสำรวจที่รายงานด้วยตัวเอง (Self-report) ผลการวิจัยที่ได้ว่า เด็กหญิงมักมีความกลัวมากกว่าเด็กชายไม่ได้หมายความว่า เด็กหญิงจะมีปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านความกลัว (fear reactivity) ที่มากกว่าเด็กชายในทางชีววิทยา แต่อาจสะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมความกลัวที่เกิดขึ้นนี้ ในเด็กหญิงได้รับการยอมรับให้กลัวได้มากกว่าในเด็กชาย ซึ่งเกิดจากความคาดหวังในบทบาททางเพศ (Sex-role expectations) ที่มีต่อพฤติกรรมความกลัว (Graziano et al., 1979) นอกจากนี้ เด็กหญิงก็มีแนวโน้มว่าจะรายงานหรือแสดงออกถึงความกลัวของพวกเขามากกว่าเด็กผู้ชาย ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้ก็สอดคล้องกับ รูปแบบของพฤติกรรมความเป็นเพศหญิง (Female stereotype) (Gullone & King, 1993)

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยที่ได้ก็มักจะพบว่า เด็กหญิง มีความกลัวมากกว่าเด็กชาย อย่างเห็นได้ชัด ในทุกปัจจัยความกลัว อย่างน้อยที่สุดก็แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างของเพศ และอายุ มีผลต่อความกลัวปกติของเด็กและวัยรุ่นไทย โดยเป็นอิทธิพลหลัก คือมีผลต่อความกลัวของเด็กแยกกัน นั่นคือหมายความว่า เพศ มีผลต่อความกลัว และอายุ ก็มีผลต่อความกลัว โดยผลจากงานวิจัยในครั้งนี้ จะเห็นว่าไม่มีอิทธิพลร่วม (Interaction effects) ระหว่างเพศ และอายุ ต่อความกลัวของเด็กไทย

จากผลการวิจัยปริมาณความกลัวที่ได้ในเด็กและวัยรุ่นไทยนี้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเด็กออสเตรเลีย ในงานของ Gullone และ King (1993) พบว่า โดยรวมแล้ว เด็กไทยมีปริมาณความกลัวมากกว่าเด็กออสเตรเลีย โดยเด็กไทยรายงานว่า มีระดับความกลัวมากกว่าเด็กออสเตรเลีย คือค่าเฉลี่ยระดับความกลัวโดยรวม (Grand Mean) ของเด็กไทยเท่ากับ 152.45

คะแนน แต่ของเด็กออสเตรเลีย ในปี 1993 เท่ากับ 132.14 คะแนน ในจำนวนสิ่งที่กลัว เด็กไทยมีจำนวนสิ่งที่กลัวมากกว่าเด็กออสเตรเลีย คือ ค่าเฉลี่ยจำนวนสิ่งที่กลัวโดยรวม (Grand Mean) ของเด็กไทย มี 19.94 อย่าง ของเด็กออสเตรเลียมี 16.22 อย่าง อย่างที่กล่าวแล้วว่า อาจไม่ได้หมายความว่า เด็กไทยมีความกลัวมากกว่าเด็กออสเตรเลีย แต่อาจเพราะเด็กไทยรายงานว่ามีกลัวมากกว่าเด็กออสเตรเลีย นอกจากนี้ แบบสำรวจหรือเครื่องมือที่ใช้ก็มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของข้อกระทง และปีที่ทำการวิจัยก็มีความต่างกันถึง 13 ปี ผลของข้อมูลนี้จึงสามารถเปรียบเทียบกันได้ในระดับต้นเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ปริมาณความกลัวเมื่อนำมาเทียบกันก็พบว่า ผลโดยรวมส่วนใหญ่คล้ายกัน ในความแตกต่างทางเพศ พบว่า เด็กหญิงรายงานว่ามีความกลัวมากกว่าเด็กชายในทุกปัจจัยความกลัวเหมือนกันทั้ง 2 งานวิจัย ในความแตกต่างทางอายุ เมื่ออนุมานแล้วพบว่า โดยรวมแล้ว ความกลัวลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้นเหมือนกันทั้ง 2 งานวิจัยเช่นกัน โดยในออสเตรเลีย ความกลัวโดยรวม วัยรุ่นแตกต่างจากเด็กโตโดยลดลงอย่างเห็นได้ชัดทั้งระดับความกลัวและจำนวนสิ่งที่กลัว แต่ของไทยลดลงไม่มากนักและลดลงเพียงแค่อันดับสิ่งที่กลัว แต่ระดับความกลัวคงที่เท่าเดิม

ความกลัวในปัจจัยต่าง ๆ เนื่องจากการจัดปัจจัยความกลัวที่ได้ ถึงแม้โครงสร้างหลัก ๆ จะคล้ายกัน แต่รายละเอียดข้อกระทงในแต่ละปัจจัยความกลัว และความหมายของการจัดปัจจัยความกลัว ก็ยังมีความต่างกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันโดยละเอียดได้ ทำได้เพียงเปรียบเทียบกันในภาพรวมเท่านั้น และผลการอภิปรายที่นำมาเปรียบเทียบ ได้มาจากการอนุมานจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย ของเด็กออสเตรเลียจะพบว่า ลดลงในทุกกลุ่มอายุอย่างเห็นได้ชัด แต่ของไทยลดลงเพียงเล็กน้อย (จำนวนสิ่งที่กลัวลดลง) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัฒนธรรม (Culture) ที่ต่างกัน ในออสเตรเลียหรือสังคมตะวันตก ซึ่งมีวัฒนธรรมการแยกจากครอบครัวไปใช้ชีวิตอยู่ลำพังในช่วงวัยรุ่น และต้องเผชิญสิ่งต่าง ๆ ในโลกภายนอกด้วยตัวเอง ดังนั้น เด็กวัยรุ่นในออสเตรเลียจึงอาจมีความกลัวลดลง (Gullone และ King, 1993) ซึ่งต่างจากในเด็กไทย ที่ยังไม่มีวัฒนธรรมเช่นนี้เด่นชัดเท่าในออสเตรเลีย และการกลัวความตายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงอยู่ ดังนั้น ความกลัวจึงลดลงเพียงเล็กน้อยในช่วงวัยรุ่น

ความกลัวทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้ ในงานวิจัยของไทย จะแยกเป็นปัจจัยที่ 3 (กลัวการล้มเหลวพ่ายแพ้ และถูกตำหนิติเตียน) และปัจจัยที่ 5 (ภาวะกดดันจิตใจ และการกลัวแพทย์) ของออสเตรเลีย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปริมาณความกลัว

ในทั้ง 2 ปัจจัยของออสเตรเลียให้ผลต่างกัน จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับผลของไทยได้ (ปัจจัยที่ 3 ลดลงตามอายุ แต่ปัจจัยที่ 5 เพิ่มขึ้นตามอายุ)

เช่นเดียวกับ ความกลัวการถูกลงโทษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในงานวิจัยของไทย จะคล้ายกับปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย (*กลัวการล้มเหลวพ่ายแพ้ และถูกตำหนิติเตียน*) แต่รายละเอียดของปัจจัยมีความต่างกัน จึงไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ (ปัจจัยที่ 3 ของออสเตรเลีย วัยเด็กเล็ก กับเด็กโตเท่ากัน แต่ลดลงในวัยรุ่น)

ความกลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจของไทย ถ้านำมาเทียบกับปัจจัยที่ 4 *การกลัวสัตว์* ของออสเตรเลีย ก็พอจะพบว่าคล้ายกัน นั่นคือ เด็กเล็กจะกลัวมากที่สุด และลดลงในเด็กโต แต่เด็กโต และวัยรุ่นจะไม่ต่างกัน แม้ปัจจัยที่ 2 นี้ของไทยจะมีรายละเอียดแตกต่างไปจากปัจจัยที่ 4 ของออสเตรเลีย แต่ก็ยังประกอบด้วยกรกลัวสัตว์ในปัจจัยของไทย จึงพอจะเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งก็ให้ผลออกมาที่คล้ายกัน

ปัจจัยการกลัวผีของไทย ถึงแม้จะเทียบได้กับปัจจัยที่ 2 ของออสเตรเลีย (*การกลัวสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้*) แต่รายละเอียดของข้อกระทงในปัจจัยทั้ง 2 ค่อนข้างต่างกัน จึงไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ (ปัจจัยที่ 2 ของออสเตรเลีย ประกอบไปด้วย ข้อกระทงเกี่ยวกับคนที่ไม่น่าไว้วางใจ ในปัจจัยที่ 2 ของไทย และปัจจัยที่ 3 การกลัวผี จึงน่าจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ยาก แต่อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่ 2 ของออสเตรเลียลดลงในทุกกลุ่มอายุอย่างชัดเจน)

ส่วนอิทธิพลร่วม (Interaction effects) ในงานวิจัยของออสเตรเลีย พบว่า โดยส่วนมาก ก็ไม่พบอิทธิพลร่วมของเพศและอายุในความกลัวของเด็กออสเตรเลีย คล้ายกันกับไทย แต่จะพบในบางปัจจัยความกลัวของออสเตรเลียที่พบอิทธิพลของทั้ง 2 ตัวแปรร่วมกัน ซึ่งก็คือ ความกลัวในปัจจัยที่ 1 ของออสเตรเลีย (*กลัวความตาย*) และปัจจัยที่ 5 (*ภาวะกดดันจิตใจ-การกลัวแพทย์*) เฉพาะในระดับความกลัว ซึ่งอาจต้องทำการศึกษาในอนาคตต่อไปในแต่ละปัจจัยความกลัว ถึงสาเหตุที่ทำให้พบต่างกันบางปัจจัยความกลัว

โดยรวมแล้ว ผลการวิจัยที่ทำในเด็กไทย มีผลหลัก ๆ ส่วนใหญ่คล้ายกันกับในเด็กออสเตรเลีย แต่จะต่างกันบ้างในรายละเอียด โดยเฉพาะการจัดปัจจัยความกลัวที่มีรายละเอียดใน ความหมายที่ต่างกัน (รวมทั้งข้อกระทงที่ได้ก็ต่างกัน) จึงทำให้เปรียบเทียบผลกันได้ยาก แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว การที่ความหมายหรือการจัดปัจจัยความกลัวที่ได้ และปริมาณความกลัวในแต่ละปัจจัยความกลัวที่ได้ มีความต่างกัน สาเหตุหลักแล้วก็เพราะทั้ง 2 ประเทศมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมนั่นเอง

3. การศึกษาความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านสิ่งที่เด็กไทยกลัว

จากผลการวิเคราะห์ Discriminant Analysis โดยแยกทั้งความแตกต่างของเพศและกลุ่มอายุ เป็น "ความกลัวเฉพาะเพศ" และ "ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ" พบว่า "ความกลัวเฉพาะเพศ" ซึ่งเป็นความกลัวที่เด็กหญิงของไทยมักจะกลัวมากกว่าเด็กชายอย่างเห็นได้ชัด เป็นความกลัวที่เด็กผู้ชายมักไม่ค่อยกลัว เป็นความกลัวที่มีปัจจัยทางด้านเพศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และสามารถนำมาใช้ทำนายในการเป็นเด็กหญิงเด็กชายได้ถูกต้องในระดับประมาณ 76.8% ความกลัวที่นำมาใช้ทำนาย (หรือจำแนก) ได้ดีที่สุด คือ ความกลัว "คนโรคจิต คนบ้ากาม พวกที่ชอบลวนลามร่างกายผู้อื่น พวกถ้ำมอง"

ซึ่งความกลัวนี้จัดอยู่ในปัจจัยที่ 2 การกลัวคน สัตว์ หรือสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งก็เห็นได้ชัดเจนว่า เป็นความกลัวที่มีปัจจัยทางเพศหรือความแตกต่างทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้หญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า และมักถูกเอาเปรียบทางด้านเพศ โดยเฉพาะจากผู้ชายที่มักจะฉวยโอกาส หรือมีปัญหาทางจิตเกี่ยวกับเรื่องเพศ (sex) จึงทำให้ความกลัวนี้ ผู้หญิงกลัวมากกว่าผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด (เพราะผู้ชายน่าจะกลัวการถูกเอาเปรียบทางด้านเพศเช่นนี้น้อยกว่าผู้หญิง และผู้ที่มีปัญหาทางจิตเช่นนี้ ก็มักจะพบว่าเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง) โดยเฉพาะในเด็กผู้หญิงที่อ่อนแอกว่าและยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากเท่าผู้ใหญ่หญิง จึงถูกคุกคามทางเพศเช่นนี้ได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่หญิง ดังนั้นจึงจะพบว่าเด็กผู้หญิงโดยเฉพาะเด็กที่อาศัยอยู่ในสังคมเมือง มีผู้คนมากมาย เช่นในกรุงเทพมหานครนี้ จึงกลัวสิ่งนี้มากกว่าเด็กชาย ซึ่งการที่เด็กหญิงกลัวมากกว่าเด็กชายอย่างเห็นได้ชัดนี้ จึงทำให้ความกลัวนี้ใช้แยกเด็กหญิงไทยออกจากเด็กชายในกรุงเทพมหานครได้ดีที่สุด

เมื่อพิจารณาความกลัวที่สามารถใช้แยกความกลัวของเด็กหญิงไทยออกจากเด็กชายไทยได้ดีที่สุด และได้ดีรอง ๆ ลงมา ทั้ง 11 ข้อนี้ ก็พบว่า ความกลัวส่วนมากเป็นความกลัวที่อยู่ในปัจจัยที่ 1 และ 2 คือเป็นความกลัวที่เกี่ยวกับการตาย และสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ มีเพียงความกลัวส่วนน้อย ที่อยู่ในปัจจัยที่ 3 คือป่าช้า กับจิ้งจก และอยู่ในปัจจัยที่ 4 คือ การที่ตนเองโดนหลอก

การที่ความกลัวที่แยกเด็กหญิงเด็กชายในกรุงเทพมหานครได้ ส่วนมากเป็นความกลัวที่เกี่ยวกับความตาย และความมั่นคงในความปลอดภัยนี้ ก็อาจสะท้อนให้เห็นว่า เด็กผู้หญิงซึ่งอ่อนแอกว่า ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยกว่า ถูกคุกคามหรือถูกทำร้ายให้เป็นอันตรายได้ง่ายกว่าเด็กผู้ชาย จึงกลัวความกลัวเหล่านี้มากกว่าเด็กผู้ชาย ซึ่งก็อาจจะอธิบายด้วยแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม (หรือ The preparedness concept) ได้เช่นกัน เมื่อเด็กผู้หญิงซึ่งอาจจะถูกทำร้ายให้เป็นอันตรายหรือถึงตายได้ง่ายกว่าเด็กผู้ชาย ด้วยเหตุผลที่สิ่งมีชีวิตซึ่งต้องมี

พฤติกรรมเพื่อการอยู่รอด จึงทำให้เด็กผู้หญิงต้องมีความระวังภัยมากกว่าเด็กผู้ชาย จึงพัฒนาพฤติกรรมความกลัวในสิ่งที่อาจเป็นอันตรายเหล่านี้ขึ้นมามากกว่าในเด็กผู้ชาย ดังนั้นจึงทำให้เด็กผู้หญิง กลัวสิ่งเหล่านี้มากกว่าเด็กผู้ชาย อย่างเห็นได้ชัด

แต่ก็สังเกตได้ว่า ไม่ใช่ความกลัวเกี่ยวกับความตายทุกประการจะเป็นความกลัวที่ใช้แยกเด็กหญิงออกจากเด็กชายได้ เนื่องจากความกลัว การตายหลายอย่าง เด็กผู้ชายเองก็มีความกลัวต่อสิ่งเหล่านั้นมากตามแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม เช่นกัน ดังนั้น ความกลัวการตายบางอย่างเด็กชายเด็กหญิงจึงไม่ต่างกัน เพราะเป็นความกลัวที่มีความสำคัญทางชีววิทยา และเกิดในเด็กและวัยรุ่นแทบทุกคน ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย ความกลัวเหล่านี้จึงใช้จำแนกเด็กหญิงออกจากเด็กชายไม่ได้

ดังนั้น ความกลัวที่จะใช้แยกเด็กหญิงเด็กชายได้ อาจจะสะท้อนถึงสิ่งสำคัญอีกประการด้วย นั่นคือ ความคาดหวังบทบาททางเพศ (Sex-role expectations) และการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) ซึ่ง Gullone และ King (1993) ก็ได้ให้ความเห็นในเรื่องของบทบาททางเพศนี้ว่า ความแตกต่างทางเพศที่เกิดขึ้นในความกลัวที่ได้จากการรายงานด้วยตัวเอง (Self-reported fears) นี้ น่าจะเป็นผลมาจากรูปแบบของพฤติกรรมเฉพาะเพศ (Gender stereotypes) และการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) มากกว่า ไม่ใช่ความแตกต่างทางเพศภายในโดยกำเนิด (Innate sex differences) ที่แท้จริง (Gullone & King, 1993) จึงจะเห็นได้ชัดว่า ในความกลัวบางอย่าง เช่น กลัวน้ำท่วมโลก ถึงแม้จะเกี่ยวกับความตาย แต่เด็กผู้ชายก็กลัวน้อยกว่า เพราะความกลัวนี้จะสะท้อนถึงบทบาททางเพศด้วย เช่นเดียวกับกับ ความกลัวอื่น ๆ ใน 11 ข้อ นี้ เช่น กลัวหนอน กลัวป่าช้า หรือกลัวจิ้งจก ที่เมื่อพิจารณาแล้วก็สามารถเข้าใจได้ว่า น่าจะเป็นการยากที่เด็กผู้ชายจะตอบหรือรายงานลงในแบบสำรวจความกลัว ว่าเขากลัวสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ในขณะที่อยู่ต่อหน้าเพื่อน ๆ ด้วยกัน ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า ความกลัวที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางเพศ และความคาดหวังทางเพศที่ต่างกันในทุก 2 เพศได้เช่นนี้น่าจะนำมาใช้ในการจำแนกเด็กหญิงออกจากเด็กชายได้นั่นเอง เพราะฉะนั้น จึงอาจจะสามารถศึกษาค้นหาความกลัว ที่ใช้จำแนกเด็กหญิงเด็กชายเพิ่มเติมได้อีกนอกเหนือจาก 11 ข้อนี้

ส่วนความกลัวที่เป็น "ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ" ซึ่งเป็นความกลัวที่เด็กเล็กทั้งชายและหญิงของไทยในกรุงเทพมหานครมักจะกลัวมากกว่าวัยรุ่นไทย โดยมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด ความกลัวเหล่านี้เป็นความกลัวของเด็กเล็กไทย ที่เมื่อเป็นวัยรุ่นแล้วจะเลิกกลัว หรือกลัวน้อยลง เป็นความกลัวที่มีปัจจัยเกี่ยวกับความแตกต่างทางอายุเข้ามาเกี่ยวข้อง และเป็นความกลัวที่สามารถ

นำมาใช้ทำนายกลุ่มอายุได้ถูกต้องในระดับประมาณ 85.6% ความกลัวที่นำมาใช้ทำนายหรือจำแนกได้ดีที่สุด คือ ความกลัว “การที่ตนเองพลัดหลงในฝูงชน”

ซึ่งความกลัวนี้จัดอยู่ในปัจจัยที่ 4 การกลัวภาวะกดดันทางจิตใจ การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้ ซึ่งเมื่อพิจารณาที่ความกลัวแล้ว (เนื่องจากความกลัวหรือข้อกระทงนี้เป็นข้อกระทงที่ถูกจัดอยู่ในปัจจัยที่ 4 แต่ก็มีค่า Factor Loading ในปัจจัยที่ 2 – สิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ และปัจจัยที่ 1 – ความตาย สูงด้วย จึงน่าจะพิจารณาที่ข้อกระทงหรือความกลัวโดยตรงมากกว่าจะพิจารณาที่ความหมายของปัจจัย) พบว่า ความกลัวการพลัดหลงในฝูงชน ค่อนข้างมีความแตกต่างทางอายุที่เห็นได้ชัด เด็กวัยรุ่น (อายุ 15-18 ปี) ที่มีพัฒนาการทางร่างกาย ทางภาษาและสติปัญญาพร้อมมากกว่าเด็กเล็ก (อายุ 7-10 ปี) จึงไม่ค่อยกลัวความกลัวนี้ เพราะสามารถจะจัดการรับมือหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ถ้ามีเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นได้ แต่ในเด็กเล็กที่ยังมีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ น้อยอยู่ จะมีความสามารถในการจัดการกับเหตุการณ์ที่มีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยของเด็กยังได้ไม่ทันนัก เด็กเล็กจึงมีความกลัวในความกลัวนี้มากกว่าวัยรุ่นอย่างเห็นได้ชัด

และเมื่อพิจารณาความกลัวที่สามารถใช้แยกความกลัวของเด็กเล็กไทยออกจากวัยรุ่นได้ดีมากอีกข้อ ซึ่งก็คือ การกลัวน้ำท่วมโลก รวมทั้งพิจารณาความกลัวอื่น ๆ ที่สามารถใช้แยกได้ตรงๆ ลงมา ทั้ง 13 ข้อนี้ ก็พบว่าความกลัวส่วนมากเป็นความกลัวในปัจจัยที่ 1 และปัจจัยที่ 2 เช่นเดียวกับความกลัวเฉพาะเพศ แต่จะมีความกลัวอีก 5 ข้อ ที่เป็นปัจจัยอื่นๆ เช่น กลัวพลัดหลงในฝูงชน (อันดับ 1) และกลัวทะเลาะกับผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ 4 กลัวฝันร้ายเป็นปัจจัยที่ 3 (การกลัวผีหรือสิ่งที่น่าหวาดกลัว) และเป็นที่น่าสังเกตว่ามีความกลัวการถูกแม่ตีหรือลงโทษ และการกลัวการถูกส่งไปหาครูใหญ่ ที่อยู่ในปัจจัยที่ 5 (การกลัวถูกลงโทษ และสิ่งเกี่ยวกับครอบครัว) เพิ่มมาด้วย ซึ่งแตกต่างไปจากความกลัวเฉพาะเพศ ซึ่งการที่ความกลัวที่ใช้แยกเด็กเล็กและวัยรุ่นไทยในกรุงเทพมหานครออกจากกันได้ มักเป็นความกลัวที่เกี่ยวกับการตาย และสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจเป็นส่วนมากนั้น ก็น่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกันกับการแยกหญิงชายในเรื่องของแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม เช่นกัน

นอกจาก เด็กเล็กจะอ่อนแอกว่า ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยกว่า ถูกคุกคามหรือถูกทำร้ายให้เป็นอันตรายได้ง่ายกว่าวัยรุ่น เหตุผลอีกประการซึ่งน่าจะต่อเนื่องกัน ก็คือ พัฒนาการของเด็กทั้ง 2 วัยที่มีความต่างกัน เด็กเล็กยังมีพัฒนาการและความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ชีตความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ รวมทั้งความสามารถทางภาษา และสติปัญญาในการสื่อสารกับคนภายนอกให้เข้าใจ และความสามารถในการใช้ความคิดเพื่อทำ

ความเข้าใจ ประเมินสิ่งต่างๆ รวมทั้งแก้ไขปัญหามาจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเด็กเล็กได้ดีน้อยกว่าวัยรุ่นอยู่มาก จึงทำให้เด็กเล็กเกิดความกลัวต่อสิ่งที้อาจจะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงปลอดภัยของตนมากกว่าวัยรุ่น แล้วเด็กเล็กก็ยังประเมินสิ่งต่างๆให้ตรงกับความเป็นจริงได้ดีน้อยกว่าวัยรุ่น จึงยังเห็นสิ่งที่น่ากลัวต่างๆสำหรับพวกเขาที่น่ากลัวมากกว่าความเป็นจริงอีกด้วย (ตัวอย่างจากการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยกับเด็กเล็กโดยเฉพาะอายุ 7-8 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 1-2) ของการวิจัยในครั้งนี้ ที่ผู้วิจัยพบว่า เด็กเล็กมักจะบอกร้อย ๆ ว่าช้อกระทงความกลัว น้ำท่วมโลก อุกกาบาตพุ่งชนโลก หรือโลกแตก มีความน่ากลัวเป็นอย่างมาก โดยเด็กเล็กมักจะเอ่ยถามว่า ผู้วิจัยคิดช้อกระทงความกลัวนี้ขึ้นมาได้อย่างไร เพราะมันน่ากลัวมาก โดยเด็กเล็กที่เอ่ยถามก่อน และบอกเช่นนี้มีจำนวนพอสมควร ซึ่งผู้วิจัยก็คาดว่ามันจะเป็นหนึ่งในช้อกระทงที่เด็กเล็กกลัวกันมากที่สุด ซึ่งตรงกับผลของการวิเคราะห์ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ กับความกลัวที่พบมากที่สุดในกลุ่มเด็กเล็ก) ดังนั้น ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ ที่ใช้แยกเด็ก 2 วัยออกจากกันได้นี้ นอกจากจะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยแล้ว อาจจะต้องสะท้อนถึงความแตกต่างของพัฒนาการและความสามารถในการประเมินเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่นนี้อีกด้วย

ซึ่ง Gullone และ King (1993) ก็ได้ให้เหตุผลที่สอดคล้องกันนี้ในงานวิจัยของออสเตรเลียที่พบว่า ความกลัวที่เกี่ยวกับการตาย สามารถใช้จำแนกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้ด้วยว่า เด็กเล็กกว่ามักจะกลัวสิ่งหรือสถานการณ์ใด ๆ ที่พวกเขาเชื่อว่าตนจะควบคุมไม่ได้ หรือสามารถจะถูกโจมตีได้ง่าย ๆ เช่น การถูกลักพาตัว การพลัดหลงในฝูงชน และมักจะกลัวเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น เสือ แผ่นดินไหว ที่อาจจะพบเจอได้ไม่บ่อยมากในความเป็นจริง แต่เด็กเล็กก็ประเมินสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามเหล่านี้ตามความเป็นจริงได้ดีน้อยกว่าเด็กโตและวัยรุ่น (Gullone & King, 1993) ดังนั้น จึงมักจะพบว่าเด็กเล็กเห็นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้น่ากลัวมากกว่าในความเป็นจริง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าความกลัวที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการที่ต่างกันของเด็กเล็กกับวัยรุ่นได้นี้ ก็อาจจะสามารถนำมาใช้ในการจำแนกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าน่าจะสามารถศึกษาหาความกลัวที่ใช้จำแนกอายุได้นี้เพิ่มเติมได้จาก 13 ข้อที่พบ

นอกจากนี้สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ ความกลัวการถูกลงโทษและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว สามารถใช้จำแนกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้อีกด้วย ซึ่งความกลัวที่พบก็คือ การกลัวการถูกแม่ตี และการกลัวการถูกส่งไปหาครูใหญ่ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลของการวิเคราะห์ ANOVA ที่พบว่าความกลัวในปัจจุบันที่ 5 นี้ มีความแตกต่างทางอายุอย่างชัดเจน วัยรุ่นกลัวสิ่งเหล่านี้ลดลงจากวัยเด็กโต และวัยเด็กเล็กอย่างมากและมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นที่ต้องการเป็นอิสระสูง และบทบาทของพ่อแม่ในการอบรมและสอนวัยรุ่นที่ลดลงกว่าวัยเด็กเล็ก

มากนักเอง เด็กเล็กซึ่งยังใกล้ชิดกับพ่อแม่มากกว่า จึงกลัวสิ่งนี้ชัดเจนมากกว่าวัยรุ่นอย่างมาก ความกลัวนี้จึงสามารถใช้จำแนกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้

ดังนั้น ผลของ ANOVA ที่สอดคล้องกับผลของการทำ Discriminant Analysis นี้ ก็อาจจะอนุมานได้อีกนัยหนึ่งว่า ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุทั้ง 13 ข้อนี้ เมื่อครั้งเป็นเด็กเล็กจะกลัวสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาก แต่เมื่อเด็กเล็กเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่นก็จะเลิกกลัวสิ่งเหล่านี้หรือกลัวน้อยลงนั่นเอง (แต่อย่างไรก็ดี ควรศึกษาแบบระยะยาว หรือ Longitudinal Study เพื่อสนับสนุนสิ่งนี้เพิ่มเติมด้วย) ซึ่งสิ่งที่พบนี้ อาจนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ เช่น การพบว่า เด็กเล็กกลัวการพลัดหลงจากพ่อแม่ หรือกลัวคนแปลกหน้ามากกว่าวัยรุ่นมาก ก็อาจจะช่วยลดความกลัวนี้ของเด็ก โดยช่วยระวังภัยให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น หรือ การพบว่า วัยรุ่นไม่กลัวการถูกส่งไปหาครูใหญ่หรือครูฝ่ายปกครอง เท่าเมื่อเทียบกับเด็กเล็กแล้ว ก็อาจจะปรับความประพฤติวัยรุ่นในโรงเรียนด้วยการลงโทษ หรือเสริมแรงในด้านอื่นแทน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาความกลัวทั้งความกลัวเฉพาะเพศ (11 ข้อ) และความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ (13 ข้อ) แล้ว จะพบว่า ความกลัวที่มีเหมือนกันทั้งในความกลัวเฉพาะเพศและความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ มี 2 ความกลัว คือ การกลัว "น้ำท่วมโลก ดวงอาทิตย์ดับ อุกกาบาตพุ่งชนโลก โลกแตก" และ "สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปลิง แมงกะพรุน ปลาหมึก" แสดงว่าความกลัว 2 อย่างนี้ สามารถใช้ทั้งจำแนกเด็กหญิงออกจากเด็กชายได้ และทั้งใช้จำแนกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้ด้วย แต่ความกลัวน้ำท่วมโลก ในปัจจัยที่ 1 (กลัวความตาย) น่าจะใช้จำแนกเด็กเล็กได้ดีกว่าจำแนกเด็กหญิง (ค่าสัมประสิทธิ์ Canonical ในรูปแบบมาตรฐานมีค่ามากกว่า และอยู่อันดับที่ 1 ในความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ) ส่วนความกลัวสัตว์น้ำในปัจจัยที่ 2 (กลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ) ก็น่าจะใช้จำแนกในเด็กเล็กได้ดีกว่าในเด็กหญิงเช่นกัน (ค่าสัมประสิทธิ์ในความกลัวเฉพาะเพศน้อยกว่าและอยู่อันดับสุดท้าย) แต่อย่างไรก็ดี การเปรียบเทียบข้ามกลุ่มความกลัวเฉพาะเช่นนี้ ก็เป็นการเปรียบเทียบในระดับหนึ่งเท่านั้น การที่ความกลัวทั้ง 2 สามารถใช้จำแนกเด็กได้ในทั้ง 2 กลุ่ม ก็อาจจะเป็นเพราะ ความกลัวนี้สามารถสะท้อนให้เห็นได้ทั้งความคาดหวังของบทบาททางเพศ และพัฒนาการในการคิดการเข้าใจของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม

นอกจากนี้ จะยังสังเกตได้ว่า ความกลัว "ไฟ" เป็นความกลัวของเด็กเล็ก (ในความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ) แต่ความกลัว "ไฟไหม้ ไฟป่า" เป็นความกลัวของเด็กผู้หญิง (ในความกลัวเฉพาะเพศ) ความแตกต่างนี้ ก็อาจเป็นเพราะเด็กเล็กเห็นหรือประเมินว่าเพียงแค่ไฟก็มีความน่ากลัวมากแล้ว และไม่สามารถจะควบคุมหรือจัดการไฟให้ไม่มีอันตรายได้ ส่วนเด็กหญิงอาจจะเห็นว่าถ้าเกิดไฟไหม้ ไฟป่า ก็อาจจะจัดการ ควบคุมสถานการณ์ หรือช่วยเหลือตนเองให้พ้นจากอันตรายนี้

ได้ลำบากกว่าเด็กชาย และความกลัวทั้ง 2 นี้ก็ยังมีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตอยู่ของสิ่งมีชีวิต (อยู่ในปัจจัยที่ 2) ในแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้วย

ผลการวิเคราะห์ความกลัวเฉพาะกลุ่มในเด็กและวัยรุ่นไทยนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลที่ได้ในออสเตรเลีย พบว่าไม่ต่างกันมากนักในความกลัวเฉพาะเพศ ความกลัวส่วนมากมีความเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบทบาททางเพศเช่นเดียวกัน แต่ความกลัวในงานของ Gullone และ King (1993) มักอยู่ในปัจจัยหรือความกลัวที่เกี่ยวกับสัตว์ และสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้มากกว่า และความกลัวที่เกี่ยวกับการตายก็มีเป็นส่วนน้อยกว่า รวมทั้งไม่มีความกลัวคนโรคจิตเหมือนของไทย (อันดับ 1 ของออสเตรเลีย คือ หนูตัวใหญ่ หนูท่อ หนูบ้าน) ซึ่งสิ่งนี้ก็อาจจะสะท้อนให้เห็นได้บ้างว่าในสังคมตะวันตก ซึ่งมักมีการผลักดันเพื่อสิทธิเท่าเทียมกันของความเป็นผู้หญิงให้เท่ากับผู้ชาย ผู้หญิงตะวันตกเลยต้องมีความรู้สึกที่สามารถดูแลตนเองได้ดีเท่าผู้ชาย จึงไม่กลัวอันตรายต่าง ๆ เหมือนที่ผู้ชายก็ไม่กลัวเช่นกัน ซึ่งก็อาจสืบทอดถึงเด็ก ๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกันให้รู้สึกแบบเดียวกันด้วยก็เป็นได้ ซึ่งก็ควรศึกษาถึงเหตุผลที่แท้จริงในความต่างนี้ต่อไป นอกจากนี้การที่ข้อกระทงความกลัวในแบบสำรวจมีความต่างกัน ก็อาจเป็นอีกเหตุผลสำคัญที่ทำให้พบต่างกันอย่างไต่กันดี ข้อกระทงความกลัวที่พบว่าเป็นความกลัวเฉพาะเพศเหมือนกัน คือ “จู” และ “ไฟไหม้ ไฟป่า”

ในความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุ ก็พบว่าในไทย และในออสเตรเลียก็มีความกลัวที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าใจหรือประเมินสิ่งต่าง ๆ ของเด็กเล็กที่น้อยกว่าเหมือนกันเช่นกัน โดยความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุของออสเตรเลียนี้พบอยู่ในปัจจัยที่ 1 (กลัวความตาย) หลายความกลัวด้วยเช่นกัน รวมทั้งมีความกลัวที่เป็นการกลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจในปัจจัยที่ 2 ของไทยหลายข้อด้วยเช่นกัน เช่น “คนแปลกหน้า” “คนเมา” “คนที่หน้าตาทำทางไม่น่าไว้วางใจ”

แต่ที่น่าสนใจในความแตกต่างระหว่างของไทยและของออสเตรเลีย คือ ความกลัวการถูกลงโทษ และเกี่ยวกับครอบครัวในปัจจัยที่ 5 ของไทย เป็นความกลัวที่ใช้แยกเด็กเล็กไทยออกจากวัยรุ่นไทยได้ คือ กลัวถูกแม่ตี แต่ในออสเตรเลียไม่พบความกลัวที่เกี่ยวกับการถูกลงโทษจากพ่อแม่หรือคนในครอบครัว เป็นความกลัวที่แยกเด็กเล็กออกจากวัยรุ่นได้ (ทั้งที่มี ข้อกระทง “การถูกพ่อลงโทษ” “การถูกแม่ลงโทษ” “การถูกพ่อแม่ดุด่าตำหนิติเตียน” ในแบบสำรวจ FSSC-II ของออสเตรเลียเช่นกัน) เป็นไปได้ว่า วิธีการที่ใช้ในการสอนเด็กของออสเตรเลีย และของไทยมีความต่างกัน พ่อแม่ในออสเตรเลียไม่ค่อยใช้การลงโทษหรือตีในการอบรมและสอนเด็กเหมือนในไทย จึงทำให้การกลัวการถูกพ่อหรือแม่ตีหรือลงโทษ ไม่ใช่ความกลัวที่จะแยกเด็กเล็กจากรั้วของออสเตรเลีย ซึ่งสิ่งนี้ก็อาจสะท้อนให้เห็นได้ถึงวัฒนธรรมที่ต่างกันของไทยและออสเตรเลีย ที่มี

วิธีการที่ใช้ในการอบรมและสอนเด็กที่ต่างกัน ซึ่งแต่ละวิธีก็เป็นวิธีที่เหมาะสมกับสังคม และ วัฒนธรรมนิยมประเพณีของแต่ละประเทศแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามก็ควรศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงต่อไป ซึ่งความต่างในรายละเอียดของข้อกระทงในแบบสำรวจก็อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลนี้ ต่างกัน

นอกจากนี้ ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุของเด็กไทย ไม่พบความกลัว "การหลงทาง" และ "การถูกลักพาตัว" ในการแยกระหว่างเด็กเล็กและวัยรุ่นไทยได้เหมือนกับออสเตรเลีย อาจเป็น เพราะวัยรุ่นไทยก็ยังกลัว 2 สิ่งนี้มากเหมือนกัน (ซึ่งอาจต้องศึกษาถึงสาเหตุในเชิงลึกต่อไป) ส่วน ความกลัวเฉพาะกลุ่มอายุที่มีเหมือนกันทั้งในไทยและในออสเตรเลียมี 5 อย่างด้วยกันคือ กลัว "การพลัดหลงในฝูงชน" กลัว"คนแปลกหน้า" กลัวสัตว์อันตรายเช่น "เสือ" กลัว "คนที่หน้าตา ทำทางไม่น่าไว้ใจ" และกลัว"การถูกส่งไปหาครูใหญ่" ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ความกลัวการถูกส่งไปหาครูใหญ่นี้เป็นความกลัวเดียวที่เกี่ยวกับการถูกลงโทษ ที่เด็กเล็กในออสเตรเลียกลัว (ของไทย กลัวแม่ตีและกลัวถูกส่งไปหาครูใหญ่)

ความกลัวของเด็กหญิงไทยและเด็กเล็กไทย โดยภาพรวมแล้วก็มีความคล้ายคลึงกับความ กลัวของเด็กหญิงและเด็กเล็กออสเตรเลีย แต่อาจเป็นเพราะรายละเอียดของข้อกระทงความกลัวที่ ต่างกัน (ของไทยมีการเพิ่มความกลัวใหม่หลายข้อ เช่น ความกลัวคนโรคจิต คนบ้ากาม) และ วัฒนธรรมในการอบรมเลี้ยงดู หรือค่านิยมในสังคมบางอย่างที่ต่างกันของทั้ง 2 ประเทศ จึงทำให้มี รายละเอียดของผลการวิจัยความกลัวเฉพาะกลุ่มต่างกัน

4. การศึกษาความกลัวที่เด็กไทยกลัวมากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency Distribution) เพื่อศึกษาหา "ความกลัวที่พบ มากที่สุด" หรือ Most Common Fears ของเด็กไทย พบว่า เด็กและวัยรุ่นไทยในเขต กรุงเทพมหานครกลัว "การที่ตนเองต้องสูญเสียอวัยวะ พิการ อัมพาต ช่วยเหลือตนเองไม่ได้" มาก ที่สุด โดยความกลัวนี้อยู่ในปัจจัยที่ 1 การกลัวความตาย และสิ่งทีอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต เป็นไปได้ว่าการที่เด็กและวัยรุ่นไทยกลัวสิ่งนี้มากที่สุด นอกจากจะเป็นเพราะเกี่ยวข้องกับ ความ ตายแล้ว การที่ตนเองต้องพิการหรือเป็นอัมพาต จนช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องคอยพึ่งผู้อื่น ตลอดเวลา เป็นความทรมานที่น่าจะมีความเจ็บปวดทรมานมากกว่าความตายอีก ซึ่งเด็ก อาจจะพบเห็น ความทรมานนี้ในสังคมนรอบตัว หรือจากสื่อต่างๆ หรือเกิดจากจินตนาการและ ประเมินความกลัวนี้ด้วยตนเอง เด็กจึงอาจจะรู้สึกกลัวในความกลัวนี้มากกว่าความกลัวอื่น ๆ

และเมื่อพิจารณา ความกลัวที่พบมากที่สุด 10 อันดับแรก ของเด็กและวัยรุ่นไทยทั้งหมด แล้ว ก็พบว่าเกือบทุกข้อ อยู่ในปัจจัยที่ 1 “การกลัวความตาย และสิ่งนี้อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต” แทบทั้งสิ้น ยกเว้น เพียงความกลัว “สาเหตุการ” เพียงความกลัวเดียวที่อยู่ในปัจจัยที่ 2 “การกลัวคน สัตว์ หรือสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ” (แต่ความกลัวนี้ก็มีความ Factor Loading ในปัจจัยที่ 1 สูงมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณาที่ข้อกระทงความกลัว ก็น่าจะเกี่ยวกับความตายและสิ่งที่เป็นอันตรายได้เช่นกัน และในปัจจัยที่ 2 ก็ค่อนข้างเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งก็เกี่ยวกับการตายและการเป็นอันตรายเหมือนกัน) การที่เด็กกลัวเกี่ยวกับความตายมากที่สุดทุกข้อนั้น อาจเป็นเพราะ เป็นไปตามแนวความคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม (The preparedness concept) และตามหลักจิตวิทยาการ เพื่อการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์นั่นเอง

ดังนั้น จึงจะสังเกตได้ว่า ความกลัวที่พบมากที่สุด ทั้ง 10 ข้อนี้ เป็นความกลัวเกี่ยวกับความตายที่ร้ายแรงและทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ทั้งนั้น ยกเว้นความกลัวอันดับ 1 ที่เป็นการกลัวการอัมพาต ดังที่กล่าวแล้วว่า ถึงแม้จะไม่ถึงแก่ชีวิต แต่ก็มีผลกระทบมากกว่าการเสียชีวิตหรือการตายด้วยซ้ำ ความกลัวเกือบทั้งหมดเป็นความตายที่เกี่ยวกับตนเองยกเว้น “การประสบอุบัติเหตุร้ายแรงของคนในครอบครัว” ในอันดับ 3 ที่เป็นการตายหรืออันตราย ที่เกี่ยวกับคนอื่นที่เป็นบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว (นอกเหนือจาก ความกลัวน้ำท่วมโลก และความกลัวสงครามนิวเคลียร์ที่เป็นได้ทั้งความตายของตนเองและของผู้อื่น) อาจเป็นเพราะความกลัวนี้เกี่ยวกับความตาย และความกลัวนี้เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสำคัญมากกับเด็ก การสูญเสียบุคคลใกล้ชิดของเด็กจึงทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ร้ายแรงด้วย

เมื่อพิจารณาความกลัวที่พบมากที่สุด 10 อันดับแรก ในทุกกลุ่มตัวอย่างย่อย จะพบว่าในทุกกลุ่ม จะมีความคล้ายคลึงกัน และคล้ายคลึงกับความกลัวที่พบมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม คือ เกือบทุกข้อเป็นความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการตาย และอันตรายร้ายแรงทั้งสิ้น (ส่วนมากเป็นปัจจัยที่ 1 มีเพียง “สาเหตุการ” ที่เป็นปัจจัยที่ 2) การที่ความกลัวที่พบมากที่สุด มักเกี่ยวกับความตายแม้จะเป็นในกลุ่มตัวอย่าง เด็กหญิง เด็กชาย เด็กเล็ก เด็กโต หรือวัยรุ่นก็ตาม แสดงว่าการกลัวความตายที่เกี่ยวข้องกับการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ก็มีความสำคัญที่สุดในเด็กทุกกลุ่ม และพบในเด็กเกือบทุกคนเหมือนกันนั่นเอง

เป็นที่น่าสนใจว่า ความกลัวที่พบมากที่สุด ของเด็กเล็กในกรุงเทพมหานคร สิ่งของเด็กเล็กกลัวมากที่สุด คือ “น้ำท่วมโลก ดวงอาทิตย์ดับ อุกกาบาตพุ่งชนโลก โลกแตก” ซึ่งแตกต่างไปจากเด็กในกลุ่มตัวอย่างย่อยอื่นๆ ที่จะกลัวการพิการเป็นอันดับ 1 ซึ่งผลนี้ก็สอดคล้องกับความกลัว

เฉพาะกลุ่มอายุของเด็กเล็ก (ใน Discriminant Analysis) ที่ความกลัวน้ำท่วมโลกเป็นความกลัวอันดับ 2 ที่เด็กเล็กมักกลัว แต่วัยรุ่นไม่กลัว

อาจเป็นเพราะว่านอกจากเด็กเล็ก (อายุ 7-10 ปี) จะประเมินความกลัวว่าน่ากลัวมากกว่าความเป็นจริงแล้ว อาจเป็นไปได้ว่า ความกลัวนี้อาจจะมีอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับน้ำท่วมโลก หรืออุกกาบาตพุ่งชนโลก ที่มีมากในปัจจุบัน เพราะถ้าอธิบายแค่ว่าน้ำท่วมโลกเป็นอย่างไร เด็กก็อาจจะจินตนาการด้วยตนเองไม่ออก เพราะเหตุการณ์นี้ยังไม่เกิด แต่เมื่อเด็กได้ดูภาพยนตร์ที่มีภาพการทำเนื้อหาที่สมจริง และเห็นความเสียหายมากมายที่เกิดในภาพยนตร์แล้ว สิ่งเหล่านี้ก็น่าจะยิ่งเสริมจินตนาการให้เด็กนึกและเข้าใจได้ว่าเป็นความน่ากลัวอย่างมากมายได้ โดยเฉพาะในเด็กเล็กที่มีแนวโน้มว่า จะประเมินสิ่งที่กลัวว่าน่ากลัวมากกว่าความเป็นจริงอยู่แล้ว ยิ่งได้เห็นภาพที่ชัดเจนในภาพยนตร์ก็ยิ่งทำให้เด็กประเมินสิ่งนี้น่ากลัวมากที่สุดได้

แต่ในเด็กโต หรือวัยรุ่น แม้จะได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์ เช่นกันเหมือนกับเด็กเล็ก แต่เด็กที่โตกว่าก็มีความสามารถในการคิดทำความเข้าใจได้มากกว่าว่า โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้มีน้อยมาก จึงไม่กลัวมากเท่าเด็กเล็ก แต่ก็ยังมีความกลัวในสิ่งนี้อยู่ เพราะเด็กอาจคิดว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นจริง ก็คงจะเกิดความตาย ความสูญเสียมากมายดังเช่นที่เห็นในภาพยนตร์ ดังจะเห็นได้ว่าความกลัวนี้อยู่ใน 10 อันดับแรก ของความกลัวที่พบมากที่สุด ในเกือบทุกกลุ่มตัวอย่าง ยกเว้นกลุ่มวัยรุ่นเพียงกลุ่มเดียว ที่ความกลัวนี้อยู่ในอันดับที่ 11 ดังนั้น สื่อหรือภาพยนตร์จึงน่าจะมีส่วนที่ทำให้เด็กเกิดความกลัวได้ด้วย โดยเฉพาะเด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างกรุงเทพมหานครที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อง่าย จึงอาจจะมีผลต่อความคิด ความเข้าใจ รวมทั้งความกลัวของเด็กด้วย อย่างไรก็ตามก็ควรศึกษาเหตุผลที่แท้จริง และความเป็นไปได้ ถึงอิทธิพลของสื่อที่จะมีต่อความกลัวของเด็กในเชิงลึกต่อไป

นอกจากนี้ ความกลัวที่พบมากที่สุด 10 อันดับแรกของเด็กโต และวัยรุ่น พบว่า มีความกลัวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ความกลัวเกี่ยวกับการตายรวมอยู่ด้วยในกลุ่มเด็กโต มีความกลัว การสอบตก และการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ของพ่อแม่ โดยเฉพาะการสอบตก ที่เป็นความกลัวเกี่ยวกับภาวะกดดันจิตใจทางสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้ อาจเป็นเพราะว่า เด็กในวัยนี้ (อายุ 11-14 ปี) เป็นเด็กในวัยเรียน (ประมาณชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) อยู่ในช่วงที่มีการแข่งขันทางการเรียนสูง ผลการเรียนจึงมีความสำคัญต่อตัวเด็ก และเด็กอยู่ในช่วงเข้าสู่วัยรุ่นที่กำลังให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนและสังคมรอบตัว (ประไพพรรณ ภูมิวิมุขิสาร, 2533) การสอบตกอาจมีผลต่อการที่เพื่อนหรือสังคมรอบตัวจะประเมินตัวเด็กได้ และเด็กอาจกลัวที่จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เด็กจึงกลัวและกังวลกับความกลัวนี้ นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยของ Dong และ

คณะ (1994) ก็พบว่า เด็กจีนมีความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการถูกประเมินจากทางสังคม (Social-evaluative Fears) เช่นการกลัวการสอบตก การกลัวการได้เกรดหรือคะแนนไม่ดี มากกว่าเด็กในสังคมตะวันตก โดยจะพบเห็นชัดที่เด็กในช่วงอายุ 11-13 ปี (ประมาณเด็กโต) ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าเด็กไทยซึ่งเป็นเด็กในสังคมตะวันออกเช่นกัน ในวัยเด็กโตก็มีความกลัวเกี่ยวกับการสอบตกสูงอย่างเห็นได้ชัด เช่นเดียวกัน

ส่วนความกลัวการหย่าร้าง หรือการแยกกันอยู่ของพ่อแม่ ในเด็กโต และเป็นความกลัวใน 10 อันดับแรกของความกลัวที่พบมากที่สุดของวัยรุ่นด้วยนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่า เพราะในสังคมของไทยการอยู่เป็นครอบครัวมีความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการจัดปัจจัยความกลัวที่มีนัยของครอบครัวอยู่ในปัจจัยความกลัวด้วย และเนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดและใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด การได้อยู่เป็นครอบครัวจึงทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและอบอุ่นใจ การที่พ่อแม่แยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน จึงเป็นเหมือนการทำลายความเป็นครอบครัวที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงและความอบอุ่นใจของเด็กไป เด็กจึงอาจกังวลและกลัวกับความกลัวนี้

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยของรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ยังพบว่า การแยกทางหรือหย่าร้างกันของพ่อแม่ ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม-จริยธรรมของเด็กวัยเรียนและวัยรุ่น (10-18 ปี) มากที่สุด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกันของพ่อแม่ ส่งผลกระทบต่อความกลัว ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กโตและวัยรุ่นไทยมากกว่าวัยอื่น ๆ

และจะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาความกลัวอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจาก 10 อันดับแรกของความกลัวที่พบมากที่สุดแล้ว (ผู้วิจัยแสดงการเรียงลำดับของทั้ง 80 ข้อ ไว้ในภาคผนวก จ.) ความกลัวอันดับต่อ ๆ มา และไม่เกี่ยวกับความตาย อันดับแรกมักเป็นความกลัว "การหย่าร้าง และการแยกกันอยู่ของพ่อแม่" (โดยในความกลัวโดยรวมของเด็กไทยทั้งหมด ของเฉพาะเด็กชายไทย และของวัยรุ่นไทย จะพบเช่นนี้ แต่ในเด็กเล็ก และเด็กหญิงจะพบความกลัว "บ้านหรือโรงแรมที่มีผีสิง" แทน) ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า ความกลัวเกี่ยวกับครอบครัวนี้เป็นความกลัวที่เด็กกลัวที่สุดนอกจากกลัวความตาย ซึ่งทำให้เห็นถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว ของเด็กไทยในกรุงเทพมหานคร

แต่การที่ความกลัวการหย่าร้างของแม่นั้นพบใน 10 อันดับแรกของกลุ่มเด็กโต และวัยรุ่นเท่านั้น อาจเป็นเพราะสำหรับเด็กกลุ่มอื่นๆ ความกลัวอื่นๆ มีความน่ากลัวหรือมีความสำคัญมากกว่าความกลัวนี้ เช่น กลัวความตายต่าง ๆ หรือในเด็กเล็กและเด็กหญิง ที่กลัวบ้านหรือโรงแรมที่มีผีสิง มากกว่าแทน (ในความกลัวอันดับต่อมาที่ไม่เกี่ยวกับความตาย) แต่สำหรับเด็กโตและ

วัยรุ่น ความกลัวเกี่ยวกับครอบครัวมีความสำคัญต่อเด็กมากกว่าความกลัวอื่น ๆ (อย่างในกลุ่มวัยรุ่น ความกลัวน้ำท่วมโลก อยู่อันดับ 11 มากกว่าการหย่าร้างของพ่อแม่ที่อยู่ในอันดับ 9)

การที่เด็กโต และเด็กวัยรุ่นมีความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองสูง และให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่และครอบครัว ก็อาจไม่ได้หมายความว่าครอบครัวไม่มีความสำคัญต่อเด็กโตและวัยรุ่น แต่ตรงข้ามเด็กโตและวัยรุ่นอาจต้องการครอบครัวมากกว่าในวัยอื่นๆก็ได้ เพราะเด็กโตที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่น และวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมาก ความรู้สึกสับสน หรือไม่มั่นคงในจิตใจอาจมีมาก พ่อแม่ และคนใกล้ชิดในครอบครัวจึงมีความสำคัญที่จะทำให้เด็กโต และวัยรุ่นรู้สึกมั่นคงในจิตใจ เด็กในวัยนี้จึงต้องการความอบอุ่นในครอบครัวมากกว่าวัยอื่น ๆ ดังเช่นที่พบว่า (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) บรรยากาศในครอบครัวตั้งแต่ก่อนที่เด็กจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นจนถึงเป็นวัยรุ่น เป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดที่จะหล่อหลอมให้เด็กกลายเป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาหรือไม่ ดังนั้น เด็กใน 2 วัยนี้ จึงให้ความสำคัญกับครอบครัว ความกลัวที่เกี่ยวกับครอบครัวจึงเป็นความกลัวที่พบมากที่สุด ใน 10 อันดับแรก ของเด็กในทั้ง 2 วัย

ส่วนความกลัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับความตาย อันดับแรกของกลุ่มเด็กเล็กและเด็กหญิงนั้น ไม่ใช่การหย่าร้างของพ่อแม่ แต่เป็นบ้านหรือโรงแรมที่มีผีสิงแทน สิ่งนี้ไม่ได้หมายความว่าครอบครัวไม่มีความสำคัญต่อเด็ก 2 กลุ่มนี้ แต่อาจเป็นเพราะเด็กกลัวการเจอผีมากกว่า ซึ่งในงานวิจัยของอำไพ อินฟ้าแสง (2509) ที่สัมภาษณ์เด็กเล็ก ทั้งชายหญิง ถึงสิ่งที่เด็กกลัวมากที่สุดในโลก ก็พบว่า เด็กมักจะตอบว่ากลัวผีมากที่สุด ทั้งเด็กในชนบทและเด็กในพระนคร ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าเด็กเล็ก ที่มักจินตนาการสิ่งต่าง ๆ ว่าน่ากลัวมากกว่าที่เป็น โดยเฉพาะสิ่งที่ไม่อาจพิสูจน์หรือเห็นได้ด้วยตาเปล่า รวมทั้งอาจถูกขู่จากผู้ใหญ่เสมอในการอบรมและสอนเด็ก และเด็กหญิง ที่มีความคาดหวังของบทบาททางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงรายงานว่ากลัวผี มากที่สุด ในบรรดาความกลัวอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับความตาย

เมื่อนำความกลัวที่พบมากที่สุดของเด็กและวัยรุ่นไทย ไปเทียบกับของออสเตรเลีย ก็พบว่า อันดับ 1 ของเด็กออสเตรเลียคือโรคเอดส์ ซึ่งเนื่องจากในงานของไทยมีการเพิ่มข้อกระทงความกลัวเข้าไปในแบบสำรวจหลายข้อจาก FSSC-II จึงอาจทำให้ข้อกระทงในอันดับต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน (ในไทยก็พบความกลัว โรคเอดส์ แต่จะรวมอยู่ในข้อกระทง "โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ หรือโรคระบาด เช่น เอดส์ ไข้หวัดนก ซาร์" แทน) แต่เมื่อพิจารณาความกลัวทั้ง 10 อันดับแล้ว พบว่าทุกความกลัวเกี่ยวกับความตายและอันตรายทั้งหมดเช่นเดียวกันกับความกลัวของเด็กไทย สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ความกลัวการตายและสิ่งที่เป็นอันตราย มีในเด็กแทบทุกคน ไม่ว่าจะมีความ

อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องการอยู่รอดตามหลักวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตและถึงแม้ในงานของไทยจะมีการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มข้อกระทงแตกต่างไปจากของออสเตรเลียค่อนข้างมาก ความกลัวที่พบมากที่สุด ก็ยังเกี่ยวกับการตายและอันตรายอยู่เช่นเดิม

ซึ่งความกลัวที่พบมากที่สุดในกลุ่มต่าง ๆ ของออสเตรเลีย ก็ไม่ต่างกันมากนัก เช่นกัน คือเกี่ยวข้องกับการตาย เกือบทั้งหมด มีเพียงความกลัวที่เกี่ยวกับสัตว์บางอย่างเท่านั้น (“หมาป่าดิงโก” ในกลุ่มเด็กโต) ที่พบในความกลัวที่พบมากที่สุดแยกกลุ่มตัวอย่างย่อย ดังนั้นจึงจะเห็นได้ชัดว่าความกลัวเกี่ยวกับการตายที่มีความสำคัญในทางชีววิทยาเกิดกับเด็กแทบทุกคนไม่ว่าจะเพศอะไร อายุเท่าใด หรืออยู่ในประเทศอะไร

ถึงแม้จะมีการเพิ่มข้อกระทงความกลัวเข้าไปในงานวิจัยของไทย แต่ก็พบว่า ความกลัวที่พบมากที่สุด 5 ความกลัว มีความคล้ายกันในของไทยและของออสเตรเลีย ซึ่งได้แก่ “การประสบอุบัติเหตุร้ายแรงของคนในครอบครัว” “การตาย การเสียชีวิตของตนเอง” “การประสบอุบัติเหตุรุนแรงของตนเอง เช่น ถูกรถชน” “สงครามนิวเคลียร์” “การกินยาพิษ หรือยาที่เป็นอันตรายต่อชีวิต” โดยพบว่าถึงแม้ในงานวิจัยของไทยจะมีการปรับเปลี่ยนคำไปจาก FSSC-II เช่น การถูกรถชน ใน FSSC-II มารวมเป็น การประสบอุบัติเหตุรุนแรงของตนเอง หรือ ตนเองเสียชีวิต ของ FSSC-II มาเป็นการตาย การเสียชีวิต หรือการเสียชีวิตของคนในครอบครัว ของ FSSC-II กับการประสบอุบัติเหตุร้ายแรงของคนในครอบครัว แต่ก็ยังพบว่า ความกลัวเหล่านี้ก็ยังอยู่ใน 10 อันดับแรกเหมือนกับออสเตรเลีย เช่นเดิม

ความกลัวที่เด็กและวัยรุ่นไทยในกรุงเทพมหานครกลัวมากที่สุด ถึงแม้อันดับที่ 1 จะไม่เหมือนกับออสเตรเลีย แต่โดยรวมแล้ว เป็นความกลัวที่เกี่ยวกับความตายเหมือนกัน ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้สิ่งที่เด็กและวัยรุ่นกลัวจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพแวดล้อมหรือสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไปตามเวลา และมีความต่างกันในระหว่างวัฒนธรรม แต่ความกลัวส่วนใหญ่ก็ยังเกี่ยวข้องกับการตาย ตามหลักวิวัฒนาการ เพื่อการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ เช่นเดิม

ผลการศึกษาความกลัวปกติของเด็กและวัยรุ่นไทยในกรุงเทพมหานครทั้งหมดนี้ จะเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของเด็กและวัยรุ่นไทยในกรุงเทพมหานครเท่านั้น การศึกษาถึงสาเหตุของความเป็นไปได้ต่าง ๆ ควรที่จะมีการศึกษาในเชิงลึกต่อไป รวมทั้งควรจะมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงต่าง ๆ ของเด็กและวัยรุ่นไทยทั้งในกรุงเทพมหานคร และในประเทศไทยให้มากขึ้นกว่านี้ต่อไปอีก